DEVRİM İÇİN DEDİLER

2

DEVRİM İÇİN DEDİLER

2

Ozandolu Anadolu Yayınları

Derleme Dizisi : 2

Sorumlu Yönetmen Garip SIRLIOĞLU

Dizgi Yeniçağ Matbaası
Baskı Önsöz Basım ve Yayıncılık
Cilt Kayalar Mücellithanesi

Yönetim Yeri Cağaloğlu Meydanı
No: 44
Cağaloğlu / İstanbul

DEVRİM İÇİN DEDİLER

— 2 —

Derleyen :

Garip SIRLIOĞLU

ÖNDEYİŞ YERİNE

«Gün olur daha derin
daha geniş yara açar
kalemin düşmanlığı
mavzerin düşmanlığından.»

Bilincini ve yüreğini halkının kurtuluşuna adayanlar savaşımlarını sürdürürken, kitlelerin içinde, kitlelerle birlikte söze dönüşürler. Yaratılacak yeni bir dünyanın kavgasında haklı isteklerinin ve eylemlerinin türküsünü, destanını, sözünü yaratırlar. Yığınların dillerine, yüreklerine sözcüklerle kazanırlar. Yeniden yaratırlar bilinci ve bir başka coşkuyla haklı kavganın sıcak lâvında geleceğe uzanırlar. Yiğitliği kalıcı bir inancın içinde eritirler: Halk olurlar

İşçinin elinde yükselen bilinç, köylünün önünde yığınsallaşınca, fabrikalardan, tarlalardan ayağa kalkan maddesel güç olur ve bilincin yaratıcı gücüyle türküye, şiire, söze, çizgiye, renge dönüşür. Bu dönüşüm,

insan olma ve kendi sınıfının bilinçli kavgacısı olmayı sağlayan ruhsal etkeni yaratır. Bu etken, acılarla, umutlarla, yenilgilerle, utkularla, dirençlerle, ezilmişliklerle, kavgalarla, yüreklerle, kinlerle, türkülerle, destanlarla, ağıtlarla, şiirlerle dolu bir halk-aydın duyarlığının anlatımı olarak halkımızın yükselen savaşımında bileyi görevini üstlenir.

Ülkemizin uzun yıllara dayalı devrimci birikimi, son yıllarda olanları dolduran bir güç durumuna gelirken halkımız devrimci kültürünü yaratma sürecini de hızlandırmaktadır. Bu hızlı oluşuna gidişte «Halkımızın manevi zenginliği, maddî zenginliğinden daha az önemli değildir. Ne maddî üretim alanında ne de ideolojik alanda, yarını düşünmeden binler gibi yaşayamayız.»

Uzun, yorucu ve kahırlı bir savaşımın aydınlık geleceğini hazırlama kavgasında «değişmeyi reddeden ve halkın gittikçe artan ihtiyaçlarını karşılayamayan sanat ve kültür emekçileri çok geçmeden halkın güvenini yitireceklerdir.» Bu görevi geniş halk kitlelerine götürme görevini üstlenmiş sanatçılar, görevlerini yerine getirdiği oran-

da devrimin kıvılcımları olmakta devam edecektir.

Dünya halklarının her türlü gericiliğe karşı savaşları, silahın yanında türküyle besleniyor. Destanlaşan kitle savaşları türküde, şiirde, resimde kalıcı bir anlama bürünüyor. Yaşamın akımlarına uyan bir sanatın görkemli yapısı, bilincin utku alanlarını genişletiyor. Bu alanlarda tüm ülkelerin işçileri ve ezilen halkları aynı bayrağı daha yükseğe kaldırmak için safları sıklaştırıyor.

Alanlara sığmayan şiirler, ağıtlar, türküler, işçilerle, köylülerle, gençlerle, aydınlarla tüm insanlığın sosyalizm amacını daha bir çelikleştiriyor; alçakların, hainlerin, zalimlerin korku çemberini genişletiyor. Bu çemberde yüreklerine korku sinmiş olan tüm gericiler ve halk düşmanları yakınlaşan ölümlerini görüyor, bu nedenle de daha da azgınlaşıyor, saldırgan oluyorlar; eli kanlı faşizm cenderesinde halkı boğmaya çalışıyorlar. «Proletarya devriminden ölümüne korkan faşizm, kültüre saldırmakta, insanlığı tarihin en barbar ve karanlık çağlarına geri döndürmeye çalışmakta, en bü-

yük dehaların yarattığı eserleri vahşice yok etmektedir.»

Bilinçli sınıf kavgasının birleşen bireyleri örgütlü yığınlar durumuna gelirken, bu bilinç birliği egemenleri, sınıf düşmanlarını, hainleri, alçakları korkutmaktadır. Bu birliğe hizmet eden herşeye karşı çıkarlar, birliği sağlayan yolun ivmesini hazırlayan bir unsur olan kitaplara da karşı çıkmaları bundandır, onulmaz korkularındandır.

Halkın yarattığı tüm değerler devrimcilerin olmalıdır ve bizim bu değerlerin dışında hareket edeceğimiz başka bir şeyimiz yoktur. «Halkın kaderine uzak bir sanata» hayır derken, kalemini sermayeye satmış olan burjuva sanatının ünlü kişilerini lânetliyoruz.

«Kitle içindeki insanların sağlam sesine kulak» vererek, «onların ruh durumlarını ve fikirlerini hesaba katarak» devrimci savaşımın gerçekleşeceğini, devrimcilerden daha iyi kimse bilemez.

Devrimci deyişlerimiz göğe yükselirken sınıf kininin ateşinde yeni bir coşkuyu, «Devrimin Şiiri»ni yaratmak gerekiyor.

Toprağımızdan, insanımızdan, tüm dün-

ya halklarına uzanan ellerimiz ve bilincimizin sesini bu küçük kitapta birleştirmeye çalıştık. Halkımızın sesini tüm dünya halklarıyla ortaklaştırmak istedik. Türkiye devrimci hareketinin yapısal sorunlarının tartışması içine girecek bir anlayışla değil, devrimci savaşım sürecinin genel izlerini sanatsal verilerle, —özellikle şiir alanında— bütünselliği kavrayacak ve yaşananları devrimci duyarlılıkla sunacak bir yapıt gerçekleştirmeyi amaçladık.

Ölenlerden, kalanlara; kalanlardan, geleceklere gelişen bu ürünler; yaratılanların ancak bir bölümüdür. Olanaklar içinde faşizme, emperyalizme, sömürüye ve her türden gericiliğe karşı bir silah olacak bölümü oluşturmayı hedefledik.

Türkülerimizden selâm düşenlere
Şiirlerimizden selâm geleceğe.
Deyişlerimizden selâm tüm dünya halklarına
Selâm yarını kuracaklara, yaratanlara.

OZAN DOLU ANADOLU
YAYINLARI

MERHABA DEDİLER

Deyişler

Ağıtlar

Türküler

SELÂM OLSUN DÖRT BİR YANA
MERHABA
AKAN KANA DÜŞEN CANA
MERHABA
HESAP SORULACAK GÜNE
MERHABA
TÜRKÜLER SÖYLEYEN DİLLER
MERHABA.

MERHABA

Dünyanın ucunda bir gül açılmış
Efil efil esen yele merhaba
Karanlığın sonu bir ulu şafak
Sarp kayadan geçen yollar merhaba.

Gün be gün yüreğim ulu yalımda
Engel tuzak kurmuş bekler yolumda
Zulümlerde işkencede ölümde
Bükülmeyen güce kola merhaba.

Acıda kahırda çekmiş geliyor
Güneşten boşanmış kopmuş geliyor
Bir ışık selidir sökmüş geliyor
Nazım usta, coşkun seller merhaba

Alınacak Anadolunun öcü
Yerde kalmıyacak çekilen acı
Açıldı geliyor şafağın ucu
Şu doğdu doğacak güne merhaba.

Selam olsun dört bir yana merhaba
Akan kana düşen cana merhaba
Hesap sorulacak güne merhaba
Türküler söyleyen diller merhaba.

Zülfü Livaneli

DERT BENİ

Alçakta yüksekte yatan erenler
Yetişip imdada aldı dert beni
Başım alıp hangi yere gideyim
Gittiğim yerlerde buldu dert beni.

Oturup benimle ibadet kıldı
Yalan söyledi de yüzüme güldü
Yalın kılıç olup üstüme geldi
Çaldı bölük bölük böldü dert beni.

Üstümüzden gelen boran kış gibi
Sabahın seherinde hayal düş gibi
Yavru şahin pençesinde kuş gibi
Çığırtı çığırtı aldı dert beni.

Abdal Pir Sultan'ım yürek hastadır
Kimseye diyemem gönlüm yastadır
Bilmem deli oldu bilmem ustadır
Şöyle bir sevdaya saldı dert beni.

Pir Sultan Abdal

KOZANOĞLU

Çıktım Kozanın dağına
Karı dizleyi dizleyi
Yaralarım göz göz oldu
Cerrah gözleyi gözleyi.

Odasında terzi işler
Küheylanı yeri dişler
Ünü büyük koç Kozanoğlum
Kürk giydirir at bağışlar.

Hele Kozana Kozana
Kozana destan yazana
Kurban olayım olayım
Küsüp de dağda gezene.

Karalı yağlık karası
Adana Kozan arası
Ben öpmeye kıyamazdım
Ağ döşü süngü yarası.

Hezerine üzerine
Işık yağmış mezerine
Kalk gidelim Koç Kozanoğlum
Bin kıratın üzerine.

Kozanoğlu'nun Kızkardeşi Karakız
Hatun'un yaktığı ağıttır.

GÖRÜNÜR

Çıktım yücesine seyran eyledim
Cebel önü çayır çimen görünür
Bir firkat bastı da coştum ağladım
Al yeşil bahçeli Kaman görünür.

Şaştım Allahım da ben gene şaştım
Seyrettim Akdağı Bozoka düştüm
Yozgatın üstüne bir ateş saçtım
Yanar oylum oylum duman görünür.

Gönül arzuladı Niğdeyi Boru
Gün günden artmada yiğidin zarı
Çifte bedestenli koca Kayseri
Erciyes karşıda yaman görünür.

Dadaloğlum der de zatıdan zatı
Çekin eğerleyin gökçe kır atı
Göçmek değil bizim elin muradı
Ak yare gitmemiz güman görünür.

Dadaloğlu

«Kapitalist üretim, kafa emeğinin bazı dallarına, sözgelimi şiir ve sanata düşmandır.»

K. MARKS

«Söz, basın, toplanma, örgütlenme, siyasi düşünme ve dini inanç ve kişisel özgürlükler, halkın en önemli özgürlükleridir.»

«Bizim istediğimiz, siyasetle sanatın birliği, öz ile biçimin birliği, devrimci siyasi öz ile mümkün en yetkin sanat biçiminin birliğidir.»

MAPUSANE TÜRKÜSÜ

Başın öne eğilmesin
Aldırma gönül aldırma
Ağladığın duyulmasın
Aldırma gönül aldırma.

Dışarda azgın dalgalar
Gelir duvarları yalar
Seni bu sesler oyalar
Aldırma gönül aldırma.

Dertlerin kalkınca şaha
Bir sitem yolla Allaha
Görecek günler var daha
Aldırma gönül aldırma.

Görmek istersen denizi
Yukarıya çevir yüzü
Deniz gibidir gökyüzü
Aldırma gönül aldırma.

Kurşun ata ata biter
Yollar gide gide biter
Ceza yata yata biter
Aldırma gönül aldırma.

Sabahattin Ali

HAPİSHANE ŞARKISI III

Burda çiçekler açmıyor,
Kuşlar süzülüp uçmuyor,
Yıldızlar ışık saçmıyor,
Geçmiyor günler, geçmiyor.

Avluda volta vururum;
Kâh düşünür, otururum,
Türlü hayaller görürüm;
Geçmiyor günler, geçmiyor.

Gönülde eski sevdalar,
Gözümde dereler, bağlar,
Aynada hayalim ağlar,
Geçmiyor günler, geçmiyor.

Dışarda mevsim baharmış,
Gezip dolaşanlar varmış,
Günler su gibi akarmış...
Geçmiyor günler, geçmiyor.

Yanımda yatan yabancı,
Her söz zehir gibi acı,
Bütün dertlerin en gücü,
Geçmiyor günler, geçmiyor.

Sabahattin Ali
1933

GURBET HAPİSHANESİ

Düşünme, gününü doldur
Gurbet hapishanesinde;
Günler yıllara bedeldir
Gurbet hapishanesinde.

Bahtım dağları aşırdı.
Yâdelde dama düşürdü.
Yine gözlerim yaşardı
Gurbet hapishanesinde.

Akşam gökler bulutlanır,
Demir kapılar kitlenir
Gönül her derde katlanır
Gurbet hapishanesinde.

Halini bilen bulunmaz
Yüzüne gülen bulunmaz
Kapıya gelen bulunmaz
Gurbet hapishanesinde.

Geniş ol, göklere bakın,
Çıkacağın günler yakın...
Yâr, beni unutma sakın
Gurbet hapishanesinde.

Sabahattin Ali
1933

Sanatın görevi, hayat hakkında bilgi vermenin yanısıra, insanlara toplumsal olayları doğru bir şekilde değerlendirmeyi öğretmektir.

ÇERNİŞEVSKİ

Hayat, edebiyatın ölçülerine değil, edebiyat hayatın akımlarına uyar.

DOBROLYUBOV

Gizemciliğin ve softalığın alıp yürümesi, pornografi merakı burjuva kültürünün çöküşünün ve yozlaşmasının belirleyici özellikleridir. Kalemini sermayeye satmış olan burjuva edebiyatının «ünlü kişileri», artık hırsızlar, ajanlar, orospular ve serserilerdir.

A. A. JDANOV

Sanat kendisini halkın kaderinden uzak tutamaz.

A. A. JDANOV

SABAHIN SAHİBİ VAR

Şişli meydanında üç kız
Biri Çiğdem biri Nergis
Vuruldular güpegündüz
Sorarlar bir gün sorarlar

Sabahın bir sahibi var
Sorarlar bir gün sorarlar
Biter bu dertler acılar
Sararlar bir gün sararlar

Bin dokuz yüz yetmiş yedi
Unutulmaz yılın adı
Bir Mayıs bayramı idi
Sorarlar bir gün sorarlar

Sabahın bir sahibi var
Sorarlar bir gün sorarlar
Biter bu dertler acılar
Sararlar bir gün sararlar

Beş yüz bin emekçi vardık
Taksim meydanına girdik
Öyle bir İstanbul gördük
Sorarlar bir gün sorarlar

Sabahın bir sahibi var
Sorarlar bir gün sorarlar
Biter bu dertler acılar
Sararlar bir gün sararlar

Al gözlerim seyir eyle
Birin bırak birin söyle
Bu yer yüzü ilk kez böyle
Bir İstanbul görüyordu
Kucaklayıp sarıyordu

Ruhi Su

BAVO BAVE

Bu nasıl İstanbul zindan içinde
Kayboluverdi gecem gündüzüm
Bu nasıl İstanbul zindan içinde
Bavo bave...

Yattığımız yerde güller bitecek
Gün ışıyıp gelir sabret, bu bizim
Yattığımız yerde güller bitecek
Bavo bave...

Ruhi Su

Bizim ile uğradı mı yolunuz
Halimiz benziyor hallerinize
Ne güzel de şirin şirin söylüyor
Kurban olam tatlı dillerinize

Ruhi Su

ATASÖZÜ

Dinleyin arkadaşlar
Bir atasözümüz var
Biri yer biri bakar
Kıyamet ondan kopar

Kıyamet dedikleri
Ha koptu ha kopacak
Yoksuldan halktan yana
Bir dünya kurulacak

Görmüşler ileriyi
Atalarımız demek
Herkese yeter dünya
Herkese yeter ekmek

Ruhi Su

BU KAVGA HALKIN KAVGASI

Annem beni yetiştirdi
Halkı uyandır dedi
Halk olmadan bir şey olmaz
Halkı uyandır dedi

Bu kavga halkın kavgası
Halkı uyandır dedi
Yoksul halkı emekçiyi
Kaldır uyandır dedi

Uyandır ki uymasın o
Hainin iğvasına
Sahip olsun hem kendine
Hem kendi davasına

Bu kavga halkın kavgası
Halkı uyandır dedi
Yoksul halkı emekçiyi
Kaldır uyandır dedi

Ruhi Su

KALKIN AYAĞA KALKIN

Ellerinde pankartlar
Gidiyor bu çocuklar
Kalkın ayağa kalkın
Gidiyor bu çocuklar

Bu pazar kanlı pazar
Dert yazar derman yazar
Kalkın ayağa kalkın
Gidiyor bu çocuklar

Bu meydan kanlı meydan
Ok fırladı çıktı yaydan
Kalkın ayağa kalkın
Biz şehirden siz köyden

Ruhi Su

MAHSUSMAHAL

Mahsusmahal derler kalırım zindanda
Kalırım, kalırım dostlar yandadır
İk'elleri kızıl kandadır kanda
Ölürüm ölürüm kardeş aklım sendedir

Artar eksilmeyiz zindanlarında
Kolay değil derdin ucu derinde
Kumhan ırmağında kara burun'da
Bulurum bulurum kardeş öfkem kındadır

Dirliğim düzenim dermanım canım
Solum sol tarafım imanım dinim
Benim beyaz unum ak güvercinim
Bilirim Bilirim kardeş gelen gündedir

Ruhi Su

NEREYE PAYİDAR

Nereye payidar nereye
Yokuş bayır demesen de
Dere tepe düz gitsen de
Çıkmaz bu yol bir yere

Nereye payidar nereye
Bir gün gelip evlensen de
Kurtulmayı düşlesen de
Çıkmaz bu yol bir yere

Nereye payidar nereye
Şefle iyi geçinsen de
Bugün için sevilsen de
Çıkmaz bu yol bir yere

Nereye payidar nereye
Sizinkiler direnişte
Bir sen yoksun içlerinde
Çıkmaz bu yol bir yere

Nereye payidar nereye
Gönlün yoksa ezilmeye
Sen de katıl direnişe
İşçilerle elele...

Çiğdem Talu

DİRENİŞ TÜRKÜSÜ

Yağdı yağmur, bitti başak
Selâm olsun tüm köylere
Hele hele, hele hele
Kara saban sürenlere

Geldi vakit gün doğacak
Selâm olsun tüm illere
Hele hele, hele hele
Örgütlenen işçilere

Çaldı saat söktü şafak
Selâm olsun hepimize
Hele hele, hele hele
Grevdeki kardeşlere.

Çiğdem Talu

KASA ŞARKISI

Kasa derler adına bir garip kutu
Kutu değil mübarek sanki bir kuyu
Yüzler, binler, onbinler doyurmaz onu
Nerden gelir dersin bu çeşmenin suyu?

Son, bon, o olmamaydık, çalışmasaydık
Bunca mal, dolar'ı yaratmasaydık
Göz nuru, alın teri akıtmasaydık
Akar mıydı acaba çeşmenin suyu?

Son, bon, o koşmasaydık, yorulmasaydık
Bir lokmayla yetinip yaşamasaydık
Onlar yerken, bizler aç dolaşmasaydık
Döner miydi acaba kasanın kolu?

Kasalar dolsun diye çırpınanda biz
Kasalar doysun diye tükenende biz
Kasa kâr yazsın diye öldü kimimiz
Yeter artık bitsin bu emek soygunu.

Çiğdem Talu

KASA CAN ÇEKİŞİYOR

Baskıydı, işkenceydi
Bir işe yaramadı
Dışarıdan yardım geldi
Onu kurtaramadı

Bugün öyle bir gün ki
Ey insan kasapları
Hakkı yenenler şimdi
Tutuyor hesapları

Yılların geleneği
Bizlere sökmeyecek
Hiç kimsenin emeği
Kasaya girmeyecek

Dinle bak çatırdıyor
Çatladı çatlayacak
Kasa can çekişiyor
Gücü yok dayanacak

Çiğdem Talu

TURAN EMEKSİZ

Bir yürüyüş eylediler sabahtan
Ilgıt ılgıt kan gider loy loy!
Dayan dizlerim dayan!
Ağla gözlerim ağla!
Namlu puşt olmuş, at ayağı puşt.
Yine düşman elindeydi vatan

Bir oğul çıktı Malatya'dan:
Anası Yılmaz çağırırdı
Haram süt emmemişti anadan.
Ve Beyazıt derler bir büyük alan

Tank paletleriydi alanda dönen
Kusan namlulardı, kalleş ölümcül
Ve vuran ve kıran ve haykıran
Malatyalı şöyle baktı bir
Ana baba günüydü herhal
Her yönde toz duman!

Vay anam vay!
Bu belâlı başınan
Kime ne diyem
Nerelere gidem
Ya derdime derman
Ya katlime ferman!

Başı daralınca Yılmaz'ın
Baktı atacak taşı yoktu
Baktı eli durmuş, ayağı durmuştu
Vurulmuştu.
Çıkardı yüreğini kan içinde
Çarptı kötünün kafasına
Hay bu nasıl devran?

28

Nisandı
Yavri
Hey!
Ham
Meyveyi
Kopardılar
Dalından

Enver Gökçe

BİR MİLLİ KURTULUŞ TÜRKÜSÜ

Zalım
Hemi de kötü dinli gavur
Nasıl da bağdaş kurmuş toprağıma
Gülümü harmanımı savurur.
Vur
Kara yeğenim vur.
Kara gözlerini sevdiğim oğlan
Bize oldu olan,
Bize oldu olan.
Topla Antep'i, çukurova'yı
İzmir'i, urfa'yı, konya'yı
Haydi ha.
Ne durursun munzur.
Engini de deli gönül Engini
Kutlayalım şol kurtuluş cenginı
Hayını,
Kompradoru, pezevengini
Vur
Kara yeğenim vur.

Enver Gökçe

HASRETİNDEN PRANGALAR ESKİTTİM

Seni, anlatabilmek seni.
İyi çocuklara, kahramanlara.
Seni, anlatabilmek seni,
Namussuza, haldan bilmez,
Kahpe yalana.

Ard-arda kaç zemheri,
Kurt uyur, kuş uyur, zindan uyurdu.
Dışarda gürül-gürül akan bir Dünya...
Bir ben uyumadım,
Kaç leylim bahar,
Hasretinden prangalar eskittim.
Saçlarına kan gülleri takayım
Bir o yana,
Bir bu yana...

Seni, bağırabilsem seni,
Dipsiz kuyulara,
Akan yıldıza,
Bir kibrit çöpüne varana,
Okyunusun en ıssız dalgasına
Düşmüş bir kibrit çöpüne.

Yitirmiş tılsımını ilk sevmelerin,
Yitirmiş öpücükleri,
Payı yok apansız inen akşamdan,
Bir kadeh, bir cigara, dalıp gidene,
Seni, anlatabilsem seni...
Yokluğun, cehennemin öbür adıdır
Üşüyorum, kapa gözlerini...

Ahmed Arif

TERKETMEDİ SEVDAN BENİ

Terketmedi sevdan beni,
Aç kaldım, susuz kaldım,
Hayın karanlıktı gece,
Can garip, can suskun,
Can paramparça...
Ve ellerim, kelepçede.
Tütünsüz, uykusuz kaldım,
Terketmedi sevdan beni...

Ahmed Arif

BİR ASKER TÜRKÜSÜ

Yürüdü Tren de yolda eğlenmez
Derdim çoktur memlekete söylenmez
Tükendi cephanem geriden gelmez
Teskeremden evvel vurdular beni
Sılama hasret koydular beni

Aziz Abdal Dağı ordugâh yeri
Bir haftalık tayın yenmiyor kuru
Hasretli kaldık koca kayseri
Teskeremden evvel vurdular beni
Sılama hasret koydular beni

Ağır makinalı da tepeden inmez
Tarıyor ormanı kimse görünmez
Verilen parolalar aklıma gelmez
Gözüm göre göre vurdular beni
Sılama hasret koydular beni

YARATAN BİZLERİ İNSAN YARATTI

Yaratan bizleri insan yarattı
Muhabbet insana, cana muhabbet
Cümle mahlûkatın üstünde tuttu
Muhabbet insana, cana muhabbet

Ne mutlu ki bize insan olmuşuz
İnsan sevgisini gerçek bilmişiz
İnsanın dalında açıp gülmüşüz
Muhabbet insana, cana muhabbet

İnsan olan insan gelsin beriye
Kimi kara, kimi çalar sarıya
Aslolan hayattır, bakma deriye
Muhabbet insana, cana muhabbet

Ne mutlu ki bize insan olmuşuz
İnsan sevgisini gerçek bilmişiz
İnsanın dalında açıp gülmüşüz
Muhabbet insana, cana muhabbet

Ruhi Su

HAPİSTEN ÇIKTIKTAN SONRA

1 — UYANIŞ

Uyandın.
Nerdesin?
Evinde.
Alışmadın hâlâ
Uyanır - uyanmaz
Evinde olmaya.
On üç yıl hapiste kalmanın
Sersemliklerinden biri de bu.
Yanında yatan kim?
Yalnızlık değil, karın.
Uyuyor melekler gibi mışıl mışıl.
Yaraştı hatuna gebelik.
Saat kaç?
Sekiz.
Demek akşama kadar emniyettesiniz.
Çünkü teamüldendir
Polis ev basmaz güpegündüz.

Nazım Hikmet

2 — AKŞAM GEZİNTİSİ

Hapisten çıkmışın
Çıkar çıkmaz da
    Gebe koymuşun karını,
Takmışın koluna
    Geziyorsun akşamüstü mahallede.
Karnı burnunda hatunun.
Nazlı nazlı taşıyor mukaddes yükünü.
Sen saygılı ve kibirlisin.
Hava serin.
Üşümüş bebek elleri gibi bir serinlik.
Avuçlarına alıp onu
    Isıtasın gelir.
Mahallenin kedileri kasabın kapısında
Ve üst katta kıvırcık karısı
Yerleştirmiş pencerenin pervazına
                memelerini
    Akşamı seyrediyor.
Alaca aydınlık, tertemiz gökyüzü,
Duruyor orta yerinde çoban yıldızı
    Bir bardak su gibi pırıl pırıl.
Bu yıl uzunca sürdü pastırma yazı,
Dut ağaçları sarardıysa da,
    İncirler hâlâ yeşil.

Mürettip Refikle sütçü Yorginin ortanca kızı
Çıkmışlar akşam piyasasına,
Parmakları birbirine dolanmış.
Bakkal Karabetin ışıkları yanmış.
Affetmedi bu Ermeni vatandaş
Kürt dağlarında babasının kesilmesini.
Fakat seviyor seni,
Çünkü sen de affetmedin
Bu karayı sürenleri Türk Halkının alnına.
Mahallenin veremleri, yataklara düşenler,
Bakıyor camların arkasından.
Çamaşırcı Huriyenin işsiz oğlu.
Omuzlarında keder,
Kahveye gidiyor.
Ajans haberlerini okuyor radyosu Rahmi Beylerin:
Uzak Asya'da bir memleket,
Sarı ay yüzlü insanlar
Beyaz bir ejderhayla dövüşmekteler.
Oraya gönderildi seninkilerden
Dört bin beş yüz tane Memet,
Kardeşlerini katletmeye.
Kızarıyor yüzün
Öfkeden ve utançtan
Ve umumiyetle filan değil,

Sırf sana ait
Ve eli kolu bağlı bir hüzün.
Karını arkadan itip yere yuvarlamışlar da
Düşürmüş gibi çocuğunu,
Yahut yine hapisteymişin de
Karakolda yine dövdürülüyormuş gibi
Köylü jandarmalara köylüler.
Ansızın bastırdı gece
Bitti akşam gezintisi.
Bir polis cipi saptı sizin sokağa,
Karın fısıldadı:
— Bizim eve mi?

Nazım Hikmet

3 — GECENİN SAAT BİRİ

Masanın örtüsü mavi basma,
Üstünde yalansız, güleryüzlü, cesur,
Kitaplarımız durur.
Esirlikten dönmüşüm, anacığım,
Kendi memleketimde düşman
kalesinden.
Gecenin saat biri,
Lambayı söndürmedik.
Yanımda karım yatar,
Karım beş aylık gebeliğinde,
Etim etine değende,
Elimi karnına koyanda
Bebek kıpır kıpır kıpırdar.
Dalda yaprak,
Suda balık,
Rahimde insan yavrusu,
Yavrum.
Yavrumun pembe yünden zıbını,
Anası ördü.
Bedeni benim karışımla bir karış,
Kolları şu kadarcık.

Yavrum,
Kız olursa tepeden tırnağa anasına benzesin
istiyorum,
Oğlan olursa boyu posu bana
Kız olursa elâ elâ baksın
Oğlan olursa maviş maviş.
Yavrum,
Kız olsun, oğlan olsun,
Kaç yaşında olursa olsun,
Yavrum düşmesin istiyorum hapislere
Güzelden, haklıdan, barıştan yana diye.
Fakat malûm,
Kızım yahut oğlum,
Gecikirse suların ışıması
Dövüşeceksin
Ve hattâ...
Yani haylıca müşkül bir zanaatmış bizde
bugün babalık zanaatı da.

Gecenin saat biri.
Lambayı söndürmedik.
Belki yarım saat sonra, belki sabaha karşı
Gene basılabilir evim,
Beni alıp götürürler,
    Kitaplarımızla beraber.
Yanımda birinci şubeninkiler
    Dönüp bakarım:
Durur kapıda karım
    Eşiğin üzerinde,
Uçar entarisi sabah rüzgârında.
Yükü ağır karnında
    Bebek kıpır kıpır kıpırdar.

Nazım Hikmet

4 — DOĞUM

Anası bir oğlancık doğurdu bana
Kaşsız sarı bir oğlan,
Masmavi kundağında yatan
Bir nur topu, üç kilo ağırlığında.
Benim oğlan
    Dünyaya geldiği zaman,
Çocuklar doğdu Korede,
Sarı ayçiçeğine benziyorlardı.
Makartır kesti onları,
Gittiler ana sütüne bile doyamadan.
Benim oğlan
    Dünyaya geldiği zaman,
Çocuklar doğdu Yunan zindanlarında,
Babaları kurşuna dizilmiş.
Bu dünyada ilk görülecek şey diye
    Demir parmaklığı gördüler.
Benim oğlan
    Dünyaya geldiği zaman
Çocuklar doğdu Anadolu'da
Mavi gözlü, elâ gözlü, kara gözlü bebelerdi.
Bitlendiler doğar doğmaz,
Kimbilir kaçı sağ kalır mucize kabilinden,

Benim oğlan
    Benim yaşıma bastığı zaman,
Ben bu dünyada olmayacağım,
Ama harikulâde bir beşik olacak dünya,
Siyah,
    Beyaz,
    Sarı
Bütün çocukları da
    Sallayan
Mavi atlas döşekli bir beşik.

1950
Nazım Hikmet

KARIMA MEKTUP

33. XI/11
Bursa
Hapishane

KARIMA MEKTUP

Bir tanem,
Son mektubunda,
«Başım sızlıyor,
Yüreğim sersem!»
Diyorsun.
«Seni asarlarsa
Seni kaybedersem»
Diyorsun;
«Yaşıyamam!»
Yaşarsın karıcığım
Kara bir duman gibi dağılır hâtıram
rüzgârda;
Yaşarsın, kalbimin kızıl saçlı bacısı,
En fazla bir yıl sürer
Yirminci asırlılarda
Ölüm acısı.
Ölüm,
Bir ipte sallanan bir ölü.

Bu ölüme bir türlü
Razı olmuyor gönlüm.
Fakat,
Emin ol ki sevgili;
Zavallı bir çingenenin
Kıllı, siyah bir örümceğe benzeyen eli
Geçirecekse eğer
İpi boğazıma,
Mavi gözlerimde korkuyu görmek için
Boşuna bakacaklar
Nâzıma!
Ben,
Alaca karanlığında son sabahımın
Dostlarımı ve seni göreceğim,
Ve yalnız
Yarı kalmış bir türkünün acısını
Toprağa götüreceğim...
Karım benim,
İyi yürekli,
Altın renkli,
Gözleri baldan tatlı arım benim;
Ne diye yazdım sana
İstendiğini idâmımın,
Daha dava ilk adımında
Ve bir şalgam gibi koparmıyorlar henüz,
Kellesini adamın.

Haydi bunlara boş ver.
Bunlar uzak ihtimâl.
Paran varsa eğer
    Bana fanilâ bir don al,
Tuttu bacağımın siyatik ağrısı.
Ve unutma ki
Daima iyi şeyler düşünmeli
    Bir mahpusun karısı.

1933
Nazım Hikmet

VURULACAKTIR

Uyanmış halkımı uyutamazsın
Mazlumların hakkı sorulacaktır
Ağlayan yetimi avutamazsın
Yarasına merhem sürülecektir

Arada ezilen işçidir işçi
Bizi tutsak eden sömürgen fitçi
Ya nurcu ya yobaz ya da bir ırkçı
Bunların başına vurulacaktır

İçten bir köstebek, dıştan bir yılan
Kemiğimiz kemiren kanımız alan
Yurtta soygun vardır, talandır talan
Haydutların cürmü verilecektir

Gittikçe körleşir insanlık izi
Tarihte meşhurdur Ata'nın sözü
Sizlere efendi gösterdi bizi
Köylünün davası görülecektir

Anayasa eşitliktir, hani hak?
Milletin bağrından çıkan aha bak
Sanma ki bu millet enayi, ahmak
Halka vuranlara vurulacaktır

Âşık Hasan DEVRANİ

DEVRAN AÇIKGÖZLERİNDİR

İşçimiz köylümüz memur çalışsın,
Yatın açıkgözler devran sizindir.
Vatandaşlar hazır etsin lokmayı,
Yutun açıkgözler devran sizindir.

Hiç bakmayın aşsız işsiz kalana,
Devam edin bozuk düzen plana,
Ne de olsa alıştınız yalana,
Satın açıkgözler devran sizindir.

Kimi çiftlik kurmuş kimisi yalı,
Boynunuza binsin halkın vebalı,
Bizde şeker yokken siz yağa balı,
Katın açıkgözler devran sizindir.

Aldattınız fakir olan kulları,
Kapattınız çıkar için yolları,
Depolarda esir gibi malları,
Tutun açıkgözler devran sizindir.

Fakir halkı düşürdünüz tasaya,
Saygınız yok mudur Anayasaya,
«Kes sesini» diye Âşık Musa'ya,
Çatın açıkgözler devran sizindir...

Şarkışlalı Âşık Musa MERDANOĞLU

Halkımızın manevî zenginliği, maddi zenginliğinden daha az önemli değildir. Ne maddî üretim alanında ne de ideolojik alanda, yarını düşünmeden, binler gibi yaşayamayız...

Değişmeyi reddeden ve halkın gittikçe artan ihtiyaçlarını karşılayamayan sanat ve kültür emekçileri çok geçmeden halkın güvenini yitireceklerdir.

Dobrolyubov

Kapitalizmin, insanların bilincindeki kalıntılarını yok etmek, burjuvazinin proleterya üzerindeki her türlü etkisine, gevşekliğe, aylaklığa, tembelliğe, küçük burjuva disiplinsizliğine ve bireyciliğine, açgözlülüğe ve kollektif mülkiyet konusundaki sorumsuzluğa karşı mücadele etmek demektir

A. A. Jdanov

TÜRKİYE ÜZERİNE DEDİLER

EY TÜRKİYE'NİN MAZLUM İŞÇİ VE KÖYLÜLERİ!

EVVELAHİR BİR ŞEYİ HATIRINDAN ÇIKARMA!

AVRUPA VE TÜRKİYE'DEKİ BÜTÜN SERMAYEDARLAR, ZENGİNLER, PAŞALAR, AĞALAR, PARAZİT VE MUTAASSIP MOLLALAR, BÜYÜK ZABİTLER TÜRKİYE'DE HÜKMETTİKÇE SERMAYE VE PARA ESİRLİĞİ ORTADAN KALKMAZ VE İŞÇİ KÖYLÜ HALKI KENDİ DEVLET HAKİMİYETİNE NAİL OLAMAZ.

HAYDİ ELİNE SİLAHI AL, BÜTÜN DÜNYA FAKİR VE MAZLUM İŞÇİLERİNİN BAŞLADIKLARI SOSYALİZM CİHADINDA İLERİ SAFLARA YOLLAN!

İstanbulum.

Mustafa SUPHİ

SENİ DÜŞÜNÜYORUM

Türkiye Komünist Partisi,
T.K.P'em benim,
Seni düşünüyorum.
Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,
En ince hünerimizsin.
Sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.
Dünyada bir anılır şanlı soyun var.
Sen küçük kardeşisin V.K.P. (B) nin.
Sen bana bugün
Mübarek alnındaki yara yerinle
Ve işçi bileklerinde zincir izleriyle göründün,
Yürüyorsun dimdik, pırıl pırıl.
Ömrümde yalnız seninle
Ve senin safında olmakla övündüm.
Bacımınkiler gibi gök gözlü şehrim,
İstanbulum,
Seni düşünüyorum.

Oturmuşun deniz kıyısına,
Bakıyorsun limana giren Amerikan
zırhlısına.
Hastasın, açsın, öfkelisin.
O da bakıyor sana,
Hem de nasıl,
Efendinmiş,
Patronunmuş,
Sahibinmiş gibi itoğlu it.

Bozkırda tarlalar sizi düşünüyorum.
Belki karasapanla sürülürdünüz,
Kavruk olurdu ekininiz,
Kavruktu mavruktu, buğday idi ya,
Amerikan şimdi beton döktü oraya,
Ölüme uçak alanı yapmış sizi.

Uzun uzun şoseler sizi düşünüyorum.
Üstünüzden kervan geçmez, kuş uçmaz,
Ölmeğe, öldürmeğe gidilir yalnız.

Seni düşünüyorum tornacı Rahmi.
Belki bu sabah basıldı evin,
Belki şimdi birinci şubedesin,
Kolların kelepçeli arkadan,
Kan içinde yüzün gözün.

Biliyorum söyletemezler:
«Barış yolu» dergisini kimden alıp
dağıttığını.
Seni düşünüyorum Hasan oğlu Hüseyin.
Mangalardan, birinin bilmen kaçıncı eri
Selâm vermedin diye, çipil Teğmen,
Basıyor tokadı sana.
Sen sımsıkı duruyorsun,
Yüzünde beş parmağın yeri.
Biliyorum, Hasan oğlu Hüseyin
Kaçacaksın,
Katletmeye gitmeyeceksin
Korede kardeşlerini.
Seni düşünüyorum Hatçe kadın.
İnsandan çok arık toprağa benziyorsun,
Hayır, topraksızlığa.
Beş çocuk doğurdun, üçü öldü.
Fakir köy halkını peşine taktın,
Gidiyorsun zaptetmeye
Süngülerin ardındaki bey toprağını.

Üniversiteli kız seni düşünüyorum.
İçerdesin bir yıldır,
En az üç yıl verecekler.
Bana bir şiirimi okumuştun,
Sesin kulağımda hâlâ.

Seni düşünüyorum sayacı İsmail usta.
Marşal emretti, açıldı gümrük kapıları,
Sen dükkânın kapısını kapattın,
Zarf, kâat sattın
Galatasarayda, postanenin orda.
Dilendin sonra,
Sonra öldün veremden
Ev halkıyla beraber.

Seni düşünüyorum anne,
Büsbütün perde indi mi gözlerine?
Karanlıkta mısın?

Karıcığım seni düşünüyorum.
Sütün kesildi mi büsbütün,
Emziremiyor musun artık tosunumu
Memedimi?
Ev kirasını bu ay verebildin mi?
Ben aklında mıyım?

Mavi bulutlar geçiyor altın kubbelerin
üzerinden,
Kırmızı bacaların,
Beyaz kulelerin üzerinden mavi bulutlar
geçiyor.
Bakıyorum Moskovanın pencerelerinden
birinden

Seni düşünüyorum memleketim,
Memleketim, Türkiyem seni
düşünüyorum
Zaten bir dakka çıktığın yok aklımdan,
Hasretin dayanılır gibi değil
Moskovada yaşamanın saadeti olmasa,
Burda herkes sormasa seni benden,
Sovyet insanlarından her gün mektup
gelmese,
Sevmese seni onlar
Benim onları sevdiğim kadar.

Moskova 9.10.1951
Nazım HİKMET

SORGUDA

Gece saat onbir
Sorgudayım
Uykusuz ve yorgunum
Karanlık, sidik kokan
Bir mahzende geçiyor günlerim
Suçluyum Nâzım'ı okumaktan
Emperyalizme karşı olmaktan
Halkımı sevmekten.

Soruyorlar
Söylüyorum budur suçlarım,
Biri bir tokat savuruyor yüzüme
Biri bir tekme
Ama ben devam ediyorum yine
Suçlarımı sayıp dökmeğe

Tarlalarda ekip biçenlerin
Fabrikalarda dokuyanların
Tütün yolunda tükenip gidenlerin
Dostuyum
Düşmanıyım onları sömürenlerin
Ve bilmiyorum ne ad veriyorsunuz
Tüm bunlara?
«Müesses Nizâmı yıkmak mı?»
«Bir sınıfı bir sınıfa düşürmek mi?»

Ama bir şey var biliyorum
Yüzyıllardır değişmemiş bir gerçek
Fakat değişecek

Metin DEMİRTAŞ

KAVGANIN UZAĞINDA

Eskiden daha özgürdü
Daha güzeldi adına gelen
Mektupların adresi
«Halkı isyana teşvikten» yatan biri,
Kapalı Cezaevi, koğuş dokuz
Ya da tecrit hücresi

Şimdiyse,
Hatırlıyor onulmaz bir hüzünle
Bırakıp geldiği kentin
Geniş alanlarını
İlk antiemperyalist mücadeleler
İlk gençlik eylemleri...

Sıkılı bir yumruktu hiç olmazsa
Haykıran bir ağızdı.

Şimdi koparsa iplerini
Kaçsa bu ıvır zıvır şeyler limanından
Kaçamıyor,
Çocukları...
Ayağının çiçekten prangaları...

Metin DEMİRTAŞ

DERSİM'İ UNUTMA

Aştı, yeryüzünün kızartısı, günbatımı
rengini...
Akan kandır: oluk oluk bebelerden,
yaşlılardan...

Aştı, dağların uğultusu, gök gürültüsünü...
Döven top mermileridir: göğüsleri, alınları.

Akan kandır; döven top mermileri
O mazlum halkı, o öksüz vatanı...

Derinleşti Lâç deresi, Harçik çayı, Zilan...
Yükseldi Halis dağı, Haydaran, Munzur
Akan kandır, döven top sesleri, mahzun
vatanı..
Aksakallar, ölü canlar, kundak bezleri
İnim inim kan içinde kaynadı;
Günlerce yaraları yaladı zulüm rüzgârı;
Analar yavrular için, yavrular bacılar için
Gökyüzünün yıldızınca ağladı...

Akan kandır, Dersim'i unutma yoldaş;
Bin kat daha akıtılsa, savun nazlı vatanı..

Bımre koleti...
Bıji azadi...

Nihat BEHRAM

Edebiyat taraf tutan bir edebiyat olmalıdır. Burjuva adetlerine, patronlara ve tüccarlara bağlı burjuva gazetelerine, «aristokrasinin anarşiciliği»ne, kâr ve kazanç avına muhalif olarak, sosyalist işçi sınıfı **taraf tutan bir edebiyat** prensibini salık vermeli, bu prensibi geliştirmeli ve bunu elden geldiği kadar tam bir şekilde uygulamalıdır.

Kahrolsun taraf tutmayan edebiyatçılar! Kahrolsun edebiyatın üstün insanları! Edebiyat işçi sınıfının genel davasının **bir** kısmı, bütün işçi sınıfının bilinçli bütün öncüleri tarafından hareket ettirilen, bölünmez bir bütün teşkil eden o büyük sosyal-demokrat mekanizmada «küçük bir çark ve küçük bir vida» olmalıdır. Edebiyat Sosyal-Demokrat Partinin teşkilâtlı, metotlu ve birleştirilmiş çalışması içinde bir parça olmalıdır.

V. İ. LENİN

"S" CEZAEVİNDEKİNE

«Her yanım yara ve kan...»
Haberin terü-taze
ve alev alev dirildi içimde:
Bir yıldır, bir çıra değil,
bir domen fırını gibi eritiyorsun
paslanmaz çeliğini sınıf kavgasının
ve de yoğuruyorsun dönmezlik namlusunun
metalini
kızıl, kıpkızıl sıcak kanınla...
Mantığını anlatıyorsun dövüş kavramının
ve de diyalektiğini yazıyorsun ideolojimizin
kara-soğuk taş duvarlarına cezaevinin.
Bunda ne ün arayacaksın, yoldaşım,
ne san ne de şan.
Her yanın yara, her yanın kıpkızıl kan,
Sen ortasında bunun: dip-diri bir bayraksın.
Arkanda biz, sonra bizimkiler, sonra yine
biz
Sen, Memet, Ayşe ve ben oğlumla birlikte
hepimiz.
Her yaranda birer Bandera Rosa
Sakın başını eğme, dik tut onu, dik
İşte kavgamızın şaşmaz mantığı!
İşte o yüce diyalektik.

HÜRLÜĞÜN ÜSTÜNE SÜRDÜLER BENİ

Atım ben başıboş hür soyundan
Al atların kır atların doru atların
Yağız dorudan bir at

Dallar gibi gönenirdim
Bir ses geldi miydi insanlardan
Döğerdi yağız kuyruğum topuklarımı
Bir el değdi miydi doru boynuma

Denize sürselerdi
Hürlüğün üstüne sürdüler beni
Yalçına sürselerdi
Hürlüğün üstüne sürdüler beni
Atım ben
Suçlu bir at

Kalem parmaklarını kırdım
Ön ayaklarımı kırın
Köprücük kemiklerini kırdım
Ard ayaklarımı kırın
Atım ben
Karanlık bir at

Şimdi hür şimdi başıboş elleri yakaladı
yelemden
Badem gözleri bakar gözlerime
Doru boynumu kaldıramam
Atım ben
Çirkin bir at

Atım ben
Al atların kır atların doru atların
Başıboş hür soyundan
Yağız doru
Köle bir at

Çiğnedim hürlüğün ince bileklerini
Vurun beni

Arif DAMAR

KIZILIRMAK'TAN

Birgün çıkıp geldiler anlamsız yüzlerini gülüşlerini tüketimartıklarını üretimorganlarını ve eski külotlarını çikletlerini çukulatalarını getirip bıraktılar tiklerini mimiklerini çiğliklerini gençkızların düşlerini getirip bıraktılar hergün hergün yeniden getirip bıraktılar iplerini oltalarını konservekutularını süttozlarını soyalarını salemlerini kısırlıkhaplarını madalyalarını tasmalarını bayraklarını bayrakyırtmalarını sövmelerini anamıza bacımıza çocuğumuza en çok önem verdiğimiz şeylerimize üretimorganlarını ve tüketimartıklarını kullanarak tanrının ve isa'nın ve bizimkilerin izniyle atlarını seyislerini çombelerini tıraşlarını ve dişlerini getirip bıraktılar hergün hergün yeniden getirip bıraktılar sonra güzel güzel anlaşmaları sonra güzel güzel sözleşmeleri sonra güzel güzel paylaşmaları asılmışların ve asılacakların izniyle ve durmadan durmadan baltazar bayramlarını sonra güzel güzel savaş uçaklarını radarları rampaları atombombalarını denizal-

tı denizüstü birşeylerini bilincaltı bilinc-
üstü herşeylerini piekslerini bitekslerini
bitpazarlarını eroinlerini kokainlerini ge-
tirip bıraktılar hergün hergün yeniden
getirip bıraktılar
ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve sonra çekilip gitmediler gemilerine
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
ve artık okadar çok şey getirdiler ki
bağımsızlığa yer kalmadı ülkemde

Hasan Hüseyin

KIZILIRMAK'TAN

ay doğar bedir bedir
yel eser ılgıt ılgıt
sırıtır sıram sıram elkapıları
elkapıları da kölelik kapıları
kul olur yiğit
ay doğar hilâl hilâl
gün doğar devrim devrim
yıkılır sıram sıram elkapıları
elkapıları da kölelik kapıları
kurtulur yiğit
yeşili çin'den gelir bu kahkahanın
kırmızısı afrika'lardan
ve dünya dünya olur diyorum hey
bekleroğlu
yaşamak yaşamak
gün gelir biz de görürüz yedi rengini
deryaların
gün gelir biz de ölürüz hey bekleroğlu
yaşamak gibi güzel
süzüp süzüp güneşi bereketlerden
çin'den hindistan'dan amerika'dan
taze bir kan gibi dolaşırız biz de bu
yeryüzünü

Hasan Hüseyin

KIZILIRMAK'TAN

...«Elbet bir bildiği var bu Haçaturyan'ın
Bir bildiği vardı elbet Erzurum
Hançerbarı'nın
Arjantin rampalarında uykusuz
çetecilerin
Benim kurtuluş anıtlarımda mermi
yüklü ananın
Lumumba'nın kanının
Kanayan Vietnam'ın
Kurşunlu duvarlara doğan
günlerin
Kalabalık acıların
Bıçakaçmaz ağızların
Bir bildiği vardı elbet
Bir bildiği var
Bir bildiği olacak elbet
Hiç yalan söylemedi kalın çizgilerle
susuşu yoksulluğun
Hiç yalan söylemedi gözlerde zulüm
ve çıplak uykularında zengin düşleri
milyonların hiç yalan söylemedi
Hiç yalan söylemedi bu ozan
Elbet bir bildiği var bu kayguların
Birikip birikip durmadan bir yerlerde

Acıların öfkelerin birikip biryerlerde
Yekinmesi yatanların ve yürümesi
Akması küçüklerin ve katılması
Yıkması birşeylerin yıkılması ve
yapılması
Hiç yalan söylemedi bu ozan
İşte karton kaleleri kapitalizmin
İşte gözün göze düşman olduğu
İşte elin ele düşman
ve işte benim
Yeryüzünde güller gibi açılan
devrimlerin
Kamboçya'da kalkan kamçı
Şaklar Çukurova'da belimde benim
İstanbul'da verilmeyen hak
Durdurur Dakota'nın volanlarını
ve der ki öpüp kaldırdığım ekmek
—Beni böyle yerdenyere çalan şey—
Nevyork'ta bitmişse grev
Ben burda bil ki grev
gözcüsüyümdür

Hasan Hüseyin

1 ARALIK

Bir bilinç sessizliğidir başlayan yeniden
Suskunluğumuz ölümle sevdalı
Haykırıyor gepegenç vücutlar direnişi.

Şişli yeni sabahları taşıyor bağrında
Yetişen umutlardır halkımızın savaş
bahçelerinde

Diriliyor ölümsüz gelecek yeni şafakta
Yiğit kolları kucaklıyor zafer taklarını
Bebeler gelecek üzre dikiyor gözbebeklerini
Daha, daha yüksekte bayrak bugün,
Dorukta.

Şişli nice sabahlar yaşayacak korkusuz
Gepegenç vücutların kızıllığında.

Mehmet SALİH

Vatan,
Tek keçisi haczedilmiş Zara'lı Hasan.
Vatan,
Su arkının başında vurulmuş yatan.
Vatan, ağaların sürüleri uğruna
Amasya'nın Akdağ yaylasında
Birbirini boğazlamış iki körpe çoban.
Vatan, milyonlarca topraksız köylü,
Vatan, her yıl sıtmadan ve veremden
Kara yere inen yarım milyon ölü!
Vatan, binbir yamalı giyneği içinde
Taşı toprağı altın şehirlere doğru
Tozlu gurbet yollarına diziliş!
Vatan bir lokma ekmek parasına
On sekiz saat iş.
Vatan, iş bulmak için
Karnının kapısını aylarca mühürleyip
Fabrika kapılarında nöbet bekleyiş.
Vatan, uçuruma uçmamak için
İplerle ağaçlara bağlayıp kendisini
ve öküzünü
sarp bir yamaçta çift süren
Yenice köyünden Kürt Hüseyin'in türküsü.

Vatan, Amasya'nın Kalgan köyünden
on dakuz yaşında Ali'nin
kopardığı çığlık
ölen eşeceği arkasından.
Vatan, fiatları düşürmemek için
İstanbul'da denize dökülen
Elli bin çift torik.
Vatan, binlerce derdin
İnsana hergün edip durduğu
kahpelik
kahpelik
kahpelik.

Hasan İZZETTİN
DİNAMO

NE ZOR ŞEYMİŞ

SABAHATTİN ALİ

Namuslu olmak, ne zor şeymiş meğer? Bir gün Almanların pabucunu yalıyan, ertesi gün İngilizlere takla atan, daha ertesi gün de Amerika'ya kavuk sallayan soysuzlar gibi olmak istemedik. Yalnız ve yalnız bir tek milletin önünde secdeye vardık. O da kendi cefakeş milletimizdir.

Meğer ne büyük günah işlemişiz! Kanunlu, kanunsuz baskılar altında ezile ezile pestile döndük.

Bugünün itibarlı kişileri gibi, kese doldurmadık, makam peşinde koşmadık. İç ve dış bankalara para yatırmak, han, apartman sahibi olmak, sağdan soldan vurmak ve milleti kasıp kavurmak emellerine kapılmadık. Bütün kavgamızda kendimiz için hiç bir şey istemedik. Yalnız ve yalnız, bu yurdun bütün yükünü omuzlarında taşıyan milyonlarca insanın derdine derman olacak yolları araştırmak istedik.

Bu ne affedilmez suçmuş meğer! Nerdeyse, yoldan geçerken mide uşakları ar-

kamızdan bağıracaklar: «Görüyor musun şu haini! İlle de namuslu kalmak istiyor ve ahengimizi bozuyor...»

Çalmadan, çırpmadan, bize ekmeğimizi verenleri aç, bizi giydirenleri donsuz bırakmadan yaşamak istemek bu kadar güç, bu kadar mihnetli, hatta bu kadar tehlikeli mi olmalı idi?

Namuslu olmak ne zor şeymiş meğer! Bereket, zora katlanmasını bilen bu millet de namuslu.

(Alibaba, 25 Kasım 1947)

İnce.
Bilgedir.
Biz ki, ustasıyız
Vatan sevmenin
Umut, saklımızda ölümsüz bayrak
Kırmızı kırmızı
Dalga dalgadır...

Beni gözlerin götürür
Gözlerin aşkla, acıyla...
Kuşatmışlar sesimi, soluğumu
Kesilmiş tuz-ekmek payım.
Vurgunum
Ve darda,
Gözaltındayım.
Dal, kor keser penceremde açarsa,
Kuş, vurulur üzerimden uçarsa,
Ve hal böyle böyle,
Yol bu yöndeyken.
Gelir,
Ki, her gelişinde daha da içten
Gelir,
Soluk soluğa benim olursun.
Amansız sarmasında kollarımın
Esrik, çığlık çığlığa
Erir, tükenir vücudun.

Nicedir,
Kahpe ağzında
Bir salgın,
Bir deprem gibi künyemiz

Nicedir,
Başımıza zindan dünyamız
Biz ki, yarınıyız halkın
Umudu, yüzakıyız
Hıncı, namusu...
Şafakları,
Taaa şafakları
Hey canım,
Kalbim, dinamit kuyusu...
Çatılarında köpürmüş güvercin uğultusu
Bahçelerinde güneş sağnaklarıyla
Görkemli çocuk saraylarının
Cana can katan nuru.
Yani, yaratan ve adaletli olan
insan gücünün
O her yerde geçerli
Kesenkes haklı onuru.
Kutlu ve saygın olacak elbet...

Beni yiğitler götürür
Katlarına sevda ile varılan
Yiğitler ki,
Dişlerini tükürmüş
Yiğitler ki,
Hayaları burulan.

Yanyana,upuzun, boylu boyunca
Tepeden tırnağa kan
Yiğitler ki,
Herbiri bir parça vatan.
Gözlerinde
Bir küfür kasırgası
Ana-avrat
Ah ulan...

Canımda damıttım seni ey zulüm,
Sancısını
İnceden
Kum gibi taşıdığım.
Kasığımda Amerikan Kemendi
Bağıra bağıra geceler boyu
Kaskatı kesilip
Kan işediğim.

Beni baskınlar götürür
Gerillanın şah damarı halkıma
Korkunç ve soylu bir tutkudur dayatma
Yalnız bu kadar da değil,
Yârin hayâli gibi üstelik
Nazlıdır.
Usuldur,
Şafakları,
Taaa şafakları
Nice bir
Yangınları düşer alın çatıma
Gencecik ölüme gitmenin.
Yığılır boşkovanlar, dumanlı
Ve susar mitralyözler kuytularda.
Suskundur,
Karanlıktır,
Kayıtsızdır,
Her namlu.
Beni kurşunlar götürür
Kollarım vurulu
Gözlerim açık.

Şafakları,
Taaa şafakları,
Kınalı tavşanlar suya inmeden,
İlk çığlıklarındayken martılar,

Kamplarda idamcılar
Azgın ve manyak
Tan yerinde kızartılar...

Tan yerinde kızartılar,
Hey canım,
Orada,
Sularla
Sınırlarla
Uzak uzağında
Ve benim şuncağızımda hemencecik
Göğüs kafesimin altında, solda,
Barajlar, yeşeren çöller,
Katarlar, traktörler,
Yani her vidasında bin sevda,
Her civatasında bin saygı,
Bin ustalıkla,
İşlenen ve yaratılan dünyaların
kımıldanışı
Ve hayatı pırıl pırıl çarktan
çıkaranların
Deliksiz uykularından uyanışı.
Kutlu ve saygındır bir daha
Berrak çelik,
Renkli pamuk
Ve sütlü buğday.

Kutludur, saygındır kuşkusuz
Çimentosu ninnilerle karılan
Çeliğine su diye
Öpücükler verilen

Ahmed ARİF

MEMLEKETİM

Memleketim, memleketim, memleketim,
Ne kasketim kaldı: Senin ora işi,
Ne yollarını taşımış ayakkabım
Son mintanım da sırtımda paralandı
çoktan
Şile bezindendi.
Sen şimdi yalnız saçımın akında,
İnfarktında yüreğimin
Alnımın çizgilerindesin memleketim
Memleketim
Memleketim.

Prag, 8 Nisan 1958
— Nazım HİKMET

BÜYÜK TAARRUZ

Dağlarda tek
tek
Ateşler yanıyordu.
Ve yıldızlar öyle ışıltılı, öyle ferahtılar ki
Şayak kalpaklı adam
Nasıl ve ne zaman geleceğini bilmeden
Güzel, rahat günlere inanıyordu
Ve gülen bıyıklarıyle duruyordu ki
mavzerinin yanında,
Birdenbire beş adım sağında onu gördü
Paşalar onun arkasındaydılar
O, saati sordu
Paşalar «üç» dediler
Sarışın bir kurda benziyordu
Ve mavi gözleri çakmak çakmaktı
Yürüdü uçurumun başına kadar,
Eğildi, durdu
Bıraksalar
İnce, uzun bacakları üstünde yaylanarak
Ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak
Kocatepe'den Afyon ovasına atlayacaktı.

Nazım HİKMET

KADINLARIMIZ

Ayın altında kağnılar gidiyordu
Kağnılar gidiyordu Akşehir üstünden
Afyon'a doğru
Toprak öyle bitip tükenmez,
Dağlar öyle uzakta,
Sanki gidenler hiçbir zaman
Hiçbir menzile erişmeyecekti.
Kağnılar yürüyordu yekpare meşeden
tekerlekleriyle
Ve onlar
Ayın altında dönen ilk tekerlekti.
Ayın altında öküzler
Başka ve çok küçük bir dünyadan gelmişler
gibi
Ufacık, kısacıktılar
Ve pırıltılar vardı hasta, kırık boynuzlarında
Ve ayakları altından akan
Toprak,
Toprak
ve topraktı.
Gece aydınlık ve sıcak
Ve Kağnılarda tahta yataklarında
Koyu mavi humbaralar çırılçıplaktı.
Ve kadınlar

Birbirlerinden gizliyerek
Bakıyorlardı ayın altında
Geçmiş kafilelerden kalan öküz ve tekerlek
ölülerine
Ve kadınlar
Bizim kadınlarımız:
Korkunç ve mübarek elleri,
İnce, küçük çeneleri, kocaman gözleriyle
Anamız, avradımız, yârimiz
Ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen
Ve soframızdaki yeri
Öküzümüzden sonra gelen
Ve dağlara kaçırıp uğrunda hapis yattığımız
Ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki
Ve karasapana koşulan
Ve ağıllarda
Işıltısında yere saplı bıçakların
Oynak, ağır kalçaları ve zilleriyle bizim
olan kadınlar
Bizim kadınlarımız
Şimdi ayın altında
Kağnıların ve Hartuçların peşinde
Harman yerine kehribar başaklı sap çeker
gibi
Aynı yürek ferahlığı,
Aynı yorgun alışkanlık içindeydiler

Ve onbeşlik şarapnelin çeliğinde
İnce boyunlu çocuklar uyuyordu
Ve ayın altında Kâğnılar
Yürüyordu Akşehir üstünden Afyon'a doğru

Nazım HİKMET

ŞEYH BEDRETTİN DESTANI'NDAN

Yağmur çiseliyor,
Korkak
Yavaş sesle
Bir ihanet konuşması gibi.

Yağmur çiseliyor
Beyaz ve çıplak mürted ayaklarının
Islak ve karanlık toprağın üstünde koşması
gibi

Yağmur çiseliyor
Serezin esnaf çarşısında,
Bir bakırcı dükkânının karşısında
Bedreddin'im bir ağaca asılı.

Yağmur çiseliyor
Gecenin geç ve yıldızsız
Bir saatidir.
Ve yağmurda ıslanan
Yapraksız dalda sallanan Şeyhimin
Çırılçıplak etidir.

Yağmur çiseliyor
Serez çarşısı dilsiz

Serez çarşısı kör
Havada konuşamamanın, görmemenin
kahrolası hüznü
Ve Serez çarşısı kapatmış elleriyle yüzünü
Yağmur çiseliyor.

Nazım HİKMET

AÇLARIN GÖZBEBEKLERİ

Değil birkaç
Değil beş on
Otuz milyon
Aç
Bizim!
Onlar
Bizim!
Biz
Onların!
Dalgalar
Denizin!
Deniz
Dalgaların!
Değil birkaç
Değil beş on
30.000.000
30.000.000!
Açlar dizilmiş açlar!
Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
Sıska cılız
Eğri büğrü dallarıyla
Eğri büğrü ağaçlar!
Ne erkek, ne kadın, ne oğlan, ne kız
Açlar dizilmiş açlar!

Bunlar!
Yürüyen parçaları
O kurak
Toprakların!
Kimi
Kemik
Dizlerine vurarak
Yuvarlak
Bir karın
Taşıyor!
Kimi
Deri... Deri!
Yalnız
Yaşıyor
Gözleri!
Uzaktan
Simsiyah sivriliği
Nokta nokta uzayıp damara batan
Kocaman başlı bir nalın çivisi gibi
Deli gözbebekleri.
Gözbebekleri!
Hele bunlar
Hele bunlarda öyle bir ağrı var ki,
Bunlar
Öyle bakarlar ki!
Ağrımız büyük!

Büyük!
Büyük!

Fakat
Artık imanımıza inemez tokat!
Demirleşti bağrımız,
Çünkü ağrımız

30.000.000
Deli gözbebekleri!
Gözbebekleri!

Ey
Beni
Ağzı açık
Dinliyen adam!
Belki arkamdan bana
Bu kalbini
Haykırana
«Kaçık»
Diyen, adam!
Sen de eğer
Ötekiler
Gibi kazsan,
Bir mânâ
Koyamazsan
Sözlerime

Bak bari gözlerime;
Bunlar;
Deli gözbebekleri
Gözbebekleri!

1922
Nazım HİKMET

97/7

YAPIYLA YAPICILAR

Yapıcılar türkü söylüyor,
    Yapı türkü söyler gibi yapılmıyor ama.
Bu iş biraz zor.
Yapıcıların yüreği
    Bayram yeri gibi cıvıl cıvıl,
Ama yapı yeri bayram yeri değil.
Yapı yeri toz toprak,
Çamur, kar.
Yapı yerinde ayağın burkulur,
                Ellerin kanar.
Yapı yerinde ne çay her zaman şekerli,
                Her zaman sıcak.
Ne ekmek her zaman pamuk gibi yumuşak,
Ne herkes kahraman,
Ne dostlar vefalı her zaman.
Türkü söyler gibi yapılmıyor yapı
Bu iş biraz zor.
Zor ama
    Yapı yükseliyor, yükseliyor
Saksılar konuldu pencerelere
                Alt katlarında.

İlk balkonlara güneşi taşıyor kuşlar
Kanatlarında.
Bir yürek çırpıntısı var
Her putrelinde, her tuğlasında, her
kerpicinde.
Yükseliyor
Yükseliyor,
Yükseliyor yapı kan ter içinde.

1955
Nazım Hikmet

Görüyorsun işte küçük adamları
Köhnemiş silahlarıyla saldıran sana
Kimi tutsak düşmüş kendi dünyasına
Kimisi düpedüz halk düşmanı
Diren öyleyse, diren yılma
Yürüt daha bir inatla kavganı

Beberuf'u hatırla, Nazım Hikmet'i
Bir umut ateşi gibi, parlayan zindanlarda
Hatırla Danko'nun tutuşan kalbini
Karanlıkları yırtmak arzusuyla
Ve faşizme karşı, zulme, zorbalığa
Düşün acılar içinde vuruşan kardeşleri

Elbette vardır bir diyeceği, bir haberi
Bir kaçağa çay sunan Kürt kadınlarının
Dağlar dilsizdir, yalçındır
Ama gün gelir bir diyeceği olur onların da
Ve bir kez dağlar, ıssız tarlalar başladı mı
konuşmağa
Susmazlar bir daha, söz artık onlarındır.

Yıkılma sakın geçerken günler
Yaralayarak gençliğini
Onurlu güzel gelecekleri
Biziz habercileri düşün ki
Ve halkın bağrında bir inci gibi
Büyüyüp gelişmektedir zafer.

Mehmet SALİH

Modan yaylasına eşkın almadan
Maktele üzerinde sağımız
Karbeyaz Çermik dağları
Ve solumuz
Kan kırmızısında Fırat'tır.
Dört mevsim yeşildir orman
Ve toprak çetin
Baharları aşiretler iner Dersim üstünden
Sürü otlatır.
Odunda, kömürde ve pamukta
Gönlü bir akarsu gibi alıp götüren
Bir kara sevdadır,
Yeşil murattır.
Ve bundan ötürü tutmuş dağları
Ve almış yürümüş sulardan öte
Kıl çadırlarda maceramız:
Yasak bundan böyle zulüm
Ve öşür ve haraç ve angarya
Ve katil ve sirkat ve talan
Ve küfür kıza kısrağa
Yasaktır.
Emreder dağlar paşası
Elinde affetmez Fransız üçlüsü

Ahmed ARİF

Soluğum gökyüzünü ısıtıyor
Gecekondu bacasıyım ben.
Ölümlerin kırsal boylamlarında
Faşizme inat yiğidin alnını türküleştiriyor.

Bir adımlık, bir solukluk yol ki ölüm
«Kızılkaya»lar kadar candan olur
Direncinde sevincinde umudunda
Civanım Hasan gülüm.

Korkak değil yüreğimiz, bilincimiz, elimiz
Kurulacak uzak geleceklerin sevdası var
Tomurcuklardan yeniden yaratacak hayatı
Kurtuluşun halka giden yolunda
Elimiz, yüreğimiz, bilincimiz var.

11.9.1977
Mehmet SALİH

DEVRİME KAN VERENLER İÇİN DEDİLER

Ölenler
Döğüşerek öldüler
Güneşe gömüldüler.

— 1921
Kânunisani 28
— Karadeniz
— Burjuvazi
— Biz
— Onbeş kasap çengelinde sallanan
Onbeş kesik baş
— Onbeş arkadaş
— Yoldaş
Bunların sen
İsimlerini aklında tutma
Fakat
28 Kânunisanîyi unutma!

Nazım HİKMET

DEVRİM İÇİN HER ZAMAN ÖLECEKLER BULUNUR

Gider... gider, nice Koçyiğitler gider
Senin de içinde bir oğulun varsa çok değildir

Ey mavi gök! Ey yağız yer bilesin ki
Yüreğimiz kabına sığmamakta

Örsle çekiç arasında yoğrulduk
Hıncımız derya gibi kabarmakta»

İbrahim Kaypakkaya

ÖLEN YOLDAŞLAR İÇİN

Siz ki canınızı verdiniz halkımız için
Siz ki herşeyinizi verdiniz bu kavga uğruna
Göğsümüzde onurla dalgalanan
Kavganın bayrağına siz ki al rengini verdiniz
Ey, ölümsüz halkımız için toprağa düşenlerimiz
Ey, yüce oğulları halkımızın
Gururla ve sabırla dinlenin şimdi
Kavganızı sürdürüyor yoldaşlarınız...

İbrahim Kaypakkaya

«Demiri de kömürüde sökeriz amman
Buğdayı da, pirinci de ekeriz amman
Faşizme içimizden kan damlayan kılıcız
Bir gün gelir kinimizi dökeriz amman»

İbrahim Kaypakkaya

«Cellât uyandı yatağında bir gece
'Tanrım' dedi, 'bu ne zor bilmece'
Öldükçe çoğalıyor adamlar
Ben tükenmekteyim öldürdükçe»

Ataol Behramoğlu

«Gidenin bir resmi kalır, asarlar duvara,
Yavaş yavaş duvarda unutulur.
Senin sesini duyacak
İnsanlar kıyamete dek,
Sabahlar gibi taze,
Bal gibi tatlı,
Ve yorgun
Ve sevdalı
Ve yiğit»

A. Kadir

Gençliğin ve özellikle öğrencilerin muhalefeti, kendilerini ezen, sömüren ve hayatlarını karartan kapitalist iktidara karşıdır. İsyanın ana sebepleri işte bunlardır, diğer sebeplerde işte burada aranmalıdır. Kapitalizm gençliğin ufkunu kapamıştır.

Teknik ilerlemeyi ve dahası, iktisadi refahı yaratanlar kapitalistler değildir. Bu yaratma başka birine aittir. Ve bunu sömürücü bir sınıfın malı yapan düzen olmuştur. Kapitalist ülkelerde ilerleme, işçi sınıfının ve sömürülen emekçilerin alın teri ve kanıyla ödenmektedir.

Arnavutluk halk devriminin tecrübesi, gençliğin emellerine ulaşabilmesi ve geleceğini teminat altına alabilmesi için kendi mücadelesini, işçi sınıfı ve onun öncüsü Marksist-Leninist Parti önderliğindeki devrim mücadelesiyle birleştirmesi gerektiğini bir kere daha ispat etti.

ENVER HOCA

SAKKO İLE VANSETTİ
ÖNSÖZ

Yuvarlanıyor, iri, sıcak damlalar
Bakır yanaklarımızdan!
Yuvarlanıyor iri, sıcak damlalar
Kalbimize!
Kalbimiz artık dar geliyor bize!
Koparark
Kanlı sargıları
Yaramızdan,
Sokaklarda haykırmadayız
Hep bir ağızdan!
Dişi bir kaplanız ki biz,
Kara saplı bir hançer deldi yavrularımızın göğsünü!
Dişi bir kaplanız ki biz,
Dişlerimizde taşıyoruz altın başlı yavrularımızın ölüsünü.
Kinin kızıl gözlü sarı alnına
Sardık sevginin beyaz çiçekli örgüsünü!..
Kan geliyor kâinatin rengi bize!
Yuvarlanıyor iri sıcak damlalar
Bakır yanaklarımızdan
Kalbimize!

Nazım HİKMET

HİKÂYE

Onların cebinde fırkamızın bileti yoktu.
Onlar, kurtuluşun kapısına varmayı,
Ferdin cesur hamlelerinden uman
İki saf ve namuslu çocuktu!
Ne milyonların rehberiydi onlar,
Ne de inzibatlı bir inkılap ordusunun askeri!
İhtilâlin sıra neferiydi onlar,
Ihtilâlin namuslu iki neferi.
Yanıyordu kanlarında şavkı İtalya
güneşlerinin
Koştular temiz esmer alınlarla hayatın
sesine,
Dövüştüler yanında dövüşen kardeşlerinin
Yeni dünyada düştüler eski zulmün
pençesine!
Yedi yıl ölümün karşısında gülerek
durdular.
Elektrikli iskemleye
Kadife bir koltukmuş gibi oturdular,
Yürekleri dört bin volta yedi dakka dayandı,
Yandı yürekleri
Yedi dakka yandı!..
Cani değildiler, kurban gittiler bir cinayete,

Kurban gittiler dolarların emrindeki
adâlete!
Hayatlarında olmadılarsa da kitlelerin
rehberi,
Ölümleriyle şâhâ kaldırdı kitleleri
Bu iki ihtilâl neferi!..

Nazım **HİKMET**

KISSADAN HİSSE

Burjuvazi,
Katletti içimizden ikimizi
Bu iki ölmeyen iki ölümüzdür!
Burjuvazi,
Kavgaya davet etti bizi
Davetleri kabülümüzdür!
Biz nasıl bilirsek bir ağızdan gülmesini,
Biliriz öylece yaşamasını ölmesini
Hepimiz birimiz için,
Birimiz hepimiz için!...

Moskova — 12 Ağustos 1927
Nazım HİKMET

Devrimci fikir, içeriği ile, dünyadaki hiç bir patlayıcı maddenin boy ölçüşemiyeceği bir çeşit dinamittir.

Sosyalist fikirler halk kitleleri arasında ne kadar yayılırsa, sosyalistlerin rejimi değiştirmek şansları da o kadar artar.

Dünya görüşü olarak anarşizm tersine dönmüş bir burjuva felsefesidir.

Yaşasın bütün istismarcı sınıfları yeryüzünden kaldırmak şiarıyla yükselen içtimai inkılap!

Yaşasın kızıl yıldız altında işçi kardeşlerimizin saadetini, istikbalini saklayan, hazırlayan Kızıl Ordu!

İŞKENCEDE ÖLEN YOLDAŞ İÇİN

Senin alnındaki yaralar
halkın yaralarıdır;
seni kırbaçlayan el
halkı da kırbaçladı..

Boynuna vurulan zincir
halkı boğmak istiyor;
beynini sarsan elektirik
halkı da örseledi..

— Toroslar ah Toroslar.
Hozat, Silvan Tunceli...
Açlık, esaret, keder...
Kavga sizin içindir;
elinde katillerin
yoldaş, sizin için can verdi...—

Kimbilir ne kadar vahşice sana
vurdular, dağladılar;
direnen bakışların
nasıl zalimce katledildi..?

Alnındaki yaradan
boşaldı belki bütün kanın
fakat nehirlerin akıyor, dağların rüzgârlıdır
bak: yine çarpıyor kalbin
ortasında kavganın..

Nihat BEHRAM

GİDENLERE

Onlar öldü
Uzun söz gerekmez
Her devrimci yaşarken, zaten biraz
Hayata nişanlı, ölüme sözlü

Yalın sözlerle anlatılmalı bu ölüm
Onlar nasıl gittilerse ölüme
Yiğit ve sâde
Fırtınası sessizliğinde
Kelimelerle

Çünkü onlar
Ölümü güzel kıldılar
Geçip bir sabah umudun
Ve yetimlerin safına

Metin DEMİRTAŞ

Bizim de dağlarımız vardır Che Guevara
Bakma şimdi durgunsa, bir şahan gibi
duruyorsa
Yorgundur, savaşlar görmüştür, çeteciler
barındırmıştır
Yani satılmış değillerdir hiç tüfek
patlamıyorsa
Alaçamın, mor meşenin ardına silâh çatıp
yatmaya
Bizim de dağlarımız vardır Che Guevara

Bizim de halkımız vardır Che Guevara
Unutulmuş uzak tarlalar yalazında
Sazıyle, türküleriyle kardeşliğe vurgun
Bütün ulusların halkları gibi
Ve yalnız büyük fırtınalarla kımıldayan
Bizim de halkımız vardır Che Guevara

Bizim de ozanlarımız vardır Che Guevara
Sağ çıkmış güneşsiz taş odalardan
Yüreğiyle barışa, sevgiye yönelmiş
Çelik öfke bir yanı, bir yanı uysal mavi
Eğilmeden, dimdik geçmiş demir kapılardan
Bizim de yiğit insanlarımız vardır Che
Guevara

Bizim de delikanlılarımız vardır Che Guevara

Yokluklardan bi yol kopup gelmiş
Üç zeytin, az ekmek üniversitelerde
Düzen çarpar önce, alkol vurur
Öfkeli dolanırlar caddelerde
Ve başkaldırırlar akılları suya erende

Çünkü Vietnam hepimizin Vietnam'ı
Kongo hepimizin Kongo'su
Bir kere özsu yürümüştür dallara
Ağır sancılarla patlayacaktır karanlıklar
Varmak için o güzel yarınlara
Bizim de dağlarımız vardır Che Guevara

Metin DEMİRTAŞ

Hükümet halkın haklarını yediği zaman, ayaklanma halk için ve halkın her bölümü için en kutsal ve kaçınılmaz ödevdir. **(İnsan Hakları Bildirisi Madde 35)**

Tepeden hiç kimse bizi kurtuluşa
ulaştıramaz,
Ne krala güveniriz ne de soyluya;
Zincirleri parçalayacak kendi kollarımızdır
Nefret, tamah ve korku zincirlerini.

Halkımıza söylediğimizi, vadettiğimizi uygulamalıyız, her söz hayata uygulanarak gerçekleştirilmelidir. Eğer uygulamayı düşünmezsek, görevler kabul edip vaadlerde bulunmamalıyız. Halka karşı namuslu olmalıyız, yaptığımızı ve yapmayı düşündüğümüzü doğru olarak ona içtenlikle söylemeliyiz.

Dimitrov

MEZAR TAŞI YAZITLARI

Beynimi ve yüreğimi kemiren acı ve kahır
Satırlarımın buruk yoğunluğundadır
Kanla yazılmıştır kalleş mezar taşlarına
Her yiğit devrimcinin adı

Ben ağıt yazmıyorum ölümünüze
Bir beyaz karanfildir anıtınızda acı
Kanınızla yoğruldu anıtınızın harcı
Ben yazıt kazıyorum mermerinize

VEDAT DEMİRCİOĞLU

Pencereler gökyüzüne bakmak içindir
Akmak içindir aydınlığa karanlıktan
Pencereden bir alev gibi düştü ölüm
Ağardı Amerikan bayrağıyla kararan tan

TAYLAN ÖZGÜR

Kancık kurşunlarla girerken ölümün
Sarışın bir hüzündü o saatlerde sevda
Kancık kurşunlarla giderken ölümün
dünyasına
Bir küfür bir anı ve vatanı geçti aklından
kitlendi dudakları

NAİL KARAÇAM

Hani şiirlerin vardı kardeşlik ve sevda
üstüne
Türkülerin vardı gür sesli erkek türkülerin
Umudun vardı yarınlardan ürkek bir kız
üstüne
Kardeşliği umudu sevdayı kurşunladılar

HÜSEYİN ASLANTAŞ

Senin şarkıların umudu söylerdi
İnce bir hüznün ipeğinden dokunmuş
Senin ellerin sevmek içindi
Ölüm bir yumruk namus gibi sıkıldı
ellerinde

BATTAL MEHETOĞLU

Yağlı kurşun yüreğini delemedi delemedi
Soğuk namlulara karşı gururla gerildi
yüzün gülemedi
Alkanlara boyadılar fidan boyunu
Ölüm seni bayrak etti yüceltti bozuldu
zulmun oyunu

ŞERİF AYGÜL

Birikim açlık ve dürtü çiçeklenir kanında
Ciğerim tırmıklanır
Dudaklarında tuzu kalmış bir öpücük
Kaldırımlar kanlanır

ŞERAFETTİN ATALAY

Karanlık sıvışıktı haindi pusuda
Hainler korkaktı karanlık korkaktı
Zulmün eli çekti tetiği kanın toprağa aktı
Kanınla kızıllaşan sudan sabah yansıyacaktı

SON DEYİŞ

Nasıl çoğaldınız gencecik ölülerim
Nasıl yakıştınız mezarların soğuğuna
Ateşiniz dağları eritirdi
Acınız yürekler eritiyor

İnsanlar bir işe bağlanırsa
Tek kişi gibi olur hepsi birden,
İyi bir orduyla iyi bir halk birleşince
Başarıyla sonuçlanır her şey
Uzun ömürlüdür ağaç, kökü sağlam olursa
Zafer de temelinde ancak halkla yükselir...

HO Sİ MİNH

6 MAYIS 3 DARAĞACI

O gün erken doğdu kıpkızıl güneş
Altı Mayıs günü üç darağacı
Dağların başında tutuştu ateş
Altı Mayıs günü üç darağacı

Toplandı katiller okundu ferman
Deniz dalgalandı kükredi aslan
Çoktan bu ölüme razıydı inan
Altı Mayıs günü üç darağacı

Çorak topraklarda tohum saçtılar
Ne korktular ne kavgadan kaçtılar
Gülerek ölüme kucak açtılar
Altı Mayıs günü üç darağacı

Son bir defa haykırdılar dünyaya
Devam edin devam edin kavgaya
Cellat tekmeyle vurdu sehpaya
Altı Mayıs günü üç darağacı

Zamaniyim kırılacak bu çarklar
Zulüm yok olacak kurtulur halklar
Asırlar geçsede anılacaklar
Altı Mayıs günü üç darağacı

Âşık ZAMANİ

EŞİTLİK

Kavuşalım, bağımsızlık ve değerimize
Özgür yaşıyalım; gönül esenliği, sevinç
içinde
Bu boyundurluk ne güne, bu zayıflık?
Düşman boyunduruğu hoyrat düşman
Uyandı köylüler uykudan, yoksullar...
Zor ile parçaladık zinciri
Yerindik; bağırıp haykırarak
Cihanı titrettik;
Çin'den ta Çin'e
Kore'ye de bak, ateş dolu ocak
Kuzey yiğitleri kırdı düşmanı
Güçlü, civan birlikleri Mao Zedung'un
Bozdu Truman ordusunu
Hep öne atılır özgürlük birlikleri
Kafasını yardı general Makartur
Hey Celâl Bayar, hey Mister Truman
Kürdistan gençlerini kurban ettiniz
Sattığın doğru mu hey Celâl Bayar
Kürt gençlerinin kanını, yüz milyon dolara?
Köylüler, işçiler uyandı
Kırıldı zorbalar
Kaçıştır onların işleri
Biz elele verdik,

Arkadaş olduk hepimiz
Çıksın gözünüz Celâl ve İkbal
Ya kim istemez gerçek özgürlüğü
Sağlık, gönül sevincini
Hepimiz insanız önce, kuzeniz
Hoşlanmayız bu düzenden
Kafamızı kırıyorlar sopa ve kamçıyla
Boyunduruktakilerin, yoksulların
Yalınayaklarla, açların...
Artık bizden korkun, günümüz geldi işte
Ölsün köleci, yaşasın bu vatan
Bu Kürdistan ve özgürlük
Öl kölecilik, zorbalık...

—Kimim Ben? 1973—
CİĞERHUN

STALİN YOLDAŞA AĞIT

Yiğit ve bilge Stalin'in kalbi
Cihana ses verip, sustu sonsuzluğa
Burkuldu içimiz, üzüntü doldu
Radyodan alınca bu kara haberi
Yoldaş Stalin, yoldaş Stalin
Ne kadar güzel bu şirin isim.
Büyük usta, insanlık öncüsü
Adın ve kavgan kaldı bize
Gücümün dışında, seni övmek bile
Cevherci değilim ki, inci döktüreyim
Yoldaş Stalin, yoldaş Stalin
Ne kadar güzel bu tatlı isim.
Doldurdu cihanı üzüntü orduları
Ağlıyor herkes, ağıt yakılıyor her yerde
Tarihin bile terledi alnı
Karalar bağladı herkes senin için
Yoldaş Stalin, yoldaş Stalin
Ne kadar güzel bu şirin isim.
Yolun doğrudur, tutacağız bu yolu
Ant olsun ki baş koyacağız
Yoldaşlar uyanıktır rahat uyu
Meyvesinden tatmışlar diktiğin ağacın
Yoldaş Stalin, yoldaş Stalin
Ne kadar güzel bu tatlı isim.

O barış ağacıdır, o tatlı, hoş meyveli
Dal budak salmış dört yana, işte bize de uzandı
Sökmek istiyor düşmanlar, ama başaramazlar
Aslanlar tutuyor çünkü nöbetini
Yoldaş Stalin, yoldaş Stalin
Ne kadar güzel bu tatlı isim.
Tez yayıldı ölüm haberin
Çok sevindi buna düşmanlar
Sanıyorlar ki, sen gibi güçlü değil yoldaş ve öğrencilerin
Ve tüm devrim yollarının kapandığını.
Yoldaş Stalin, yoldaş Stalin
Ne kadar güzel bu tatlı isim.
Faşistler ve naziler dirilmek isterler
Hitler gibi birini çıkarmak özlemiyle
Herkes biliyor ki sen yok ettin ikisini
Nice taktikler bırakarak bizim için
Yoldaş Stalin, yoldaş Stalin
Ne kadar güzel bu şirin isim.
Her yemek yiyişimizde, her okuyuşumuzda
O güzel adını anarız senin
Adanacak çok kişi vardı
Derman olabilseydik eğer senin için.

Ciğerhûn

ŞEHİTLERİMİZ

Bizim şehitlerimiz
Bahara ulaşan ağaçlar gibidir
Kökleri derin mi derin
Halk toprağının bağrında

Edirne'den Ardahan'a
Bir ses gider dolu-dizgin
Erhan gider
Gökhan gider
Gerek yok telgraf tellerine

Birkaç namussuz kurşun
Nasıl alırmış canı
Görün Malatya'yı
Görün İstanbul'u
Daha da bilemiş hıncını

Toprağa serpilmiş
Milyonlarca tohumuz
Gün atanda usul usul
Bir bakmışsın
Milyona milyonlar olmuşuz

Sözümüz giz değildir
Gözümüz ırakta
Çatal yürek durur mu hey
Üç-beş serseri kurşuna

DEVRİMCİNİN TÜRKÜSÜ

Kürt Reşit'in anısına

Ölüme karşı yaşamadır devrim
Devrim bir sabah
Devrim bir sürgün
Devrimci ki kan kırmızı bir güldür
Devrimcide bir kavgadır ölüm

Neye yarar bıçağa değmiyen bilek
Sevgiye ve kurşuna açılmayan yürek

Devrim bir türkü
Devrim bir evren
İster kederli, ister şen
Bir özsudur yürür geçer yaşamanın içinden

Ben ki bir kurşun gibi sevmişim
Potinim,i sakalımı
Ben ki dağlara şiir vermişim
Potinim ve sakalım sevmiş kavgayı
Durma, durduğun yerde ölüm
Yürü çiçeklere, sürgünlere
Git savaşa gider gibi düğünlere

Neye yarar bıçağa değmiyen bilek
Sevgiye ve kurşuna açılmayan yürek

Devrim bir türkü
Devrim bir evren
İster kederli, ister şen
Bir özsudur yürür geçer yaşamanın içinden

Kemal Burkay

ERNESTO GHE GUEVERA

Bir çiçek düştü And Dağlarında
Sarmala onu yüreğim
Sarmala ki yaşasın iyilik
Yaşasın yiğitlik, doğruluk, güzellik
Sar onu usulca o gelecektir

Tomurcuk açar olur Guevera
Su akar olur Guevera
Zaman olur, olur Guevera

Gök, o sonsuz gök, hepimizin
Bilsek yeryüzü hepimizin
Sevmek ve yaşamak bir yürekle
Bir damla kandan büyütüp bir çınarı
Toprağa düşen menekşeler

Bir gün son zincir kırılınca
Barışa varınca yeryüzüm
Çimen yapraklarında hatırlayın
Gözleri olacak Ernesto'nun
Kanı olacak açan gülde

Bir geyik gezinir, kurt ulur
Yosun tutar kaya
Yeryüzünün tüm dağlarında
Ayak sesleri olacak hatırlayın
Ernesto'nun

Tomurcuk açar olur Guevera
Su akar olur Guevera
Zaman olur, olur Guevera

Kemal Burkay

KUMANDAN GUEVARA

Sönmez yaktığın o kutsal ışık
Sönmezsin sen göçüp gitsen de
Sen en yüce eylem, sen en ulu gerilla
Alev gibi sendin uçan atlarla
Geçen dağlardan, rüzgârlardan, bulutlardan.
Ölüm susturdu sanmış ülkünü
Senin sesin susturulmaz Guevara
Varsın yaksınlar o dev gövdeni
Kaçırıp saklasınlar küllerini gözlerden
Uzak dağlarda yeniden belirirsin sen
Belirirsin ormanlarda, şu buzlu doruklarda.
Sen ülküsün ölmezsin yiğit binbaşım
Kardeşim, can dostum
Kumandan Guevara

Ülkü savaşçısı, yiğit yüreklim
Bekle hepimizi Güney Amerika'dan
Yollara düşeceğiz seninle binbaşım
Ölerek ölümsüzleşmek ne demekse
Öyle öleceğiz, senin gibi Guevara
Kardeşim, can dostum
Kumandan Guevara.

NİCHOLAS GUILLEN
Türkçesi ENGİN AŞKIN

KIZGIN GÜNEŞ

Güneş kızgın toprak çatlak
dudak patlak
çapa yapar yalınayak

Güneş kızgın ağustos ortası
kurulur villalarda poker masası

güneş kızgın elinde çapa yediği arpa
gün boyu çalışır
alın teri
aka
aka
güneş kızgın masada bir el
şiş göbekli kel kafalıya iki kat daha ver
harcanır poker masalarında akıtılan ter
sağında viski
solunda karı
yalın ayaklılardan gelir kârı
yudumlar viskiyi damla damla
yoğruludur hamuru proleter kanla
yeter artık
kaldır başını
tanı senden yana olanı

sen halksın halk
vakit geldi geçiyor
kalk artık kalk
sen çatlak ayak
patlak dudak
devrimde bayrak
yürü artık dalgalanarak
sen
çökük gözler
sararmış yüzler
bükülü beller nasırlı eller
güneşten alın kızgınlığı
yakın kavurun tepenizdeki ağı
kaldırın orakları
indirin tırpanları
daha daha derine
dibine
dibine
geçirmişken eline
beline
beline

Necati Er

G Ö Ç

O gün bir başkalık vardı
doğan güneşte
akıştılar sürüler gibi
parmaklar tetikde
yıkıldı körpe bedenler
cansızlaştı gövdeler
üşüştüler kurbanlarına
gözü dönmüş köpekler
tatmamıştı böyle bir tat
yıllanmış bu toprak
devrim için devrilen
bir çok yiğit yutarak

O gün bir başka akıyordu
kızıl dere
bir başkaydı kanat çırpışları
kuşların
gömüldü gök mavilikleri
kızıl bir renge
meltemler dönüştü kasırgaya
birdenbire
terkedildi yuvalar

Erken başladı göç
dilendi tüm dilsizler
alınsın diye öç
o gün bir başka ağlıyordu
kederli bulutlar
ince sessiz
ve nefessiz hıçkırıklar
büründü matemlere
akmaz oldu pınarlar
ninniler söylüyordu
başı dumanlı ormanlar
geçti mevsimler
yaşlı gelinler gibi
bekliyoruz doğacak güneşi
siperlerde şimdi

Necati Er

GÖKHAN'IN ANISINA

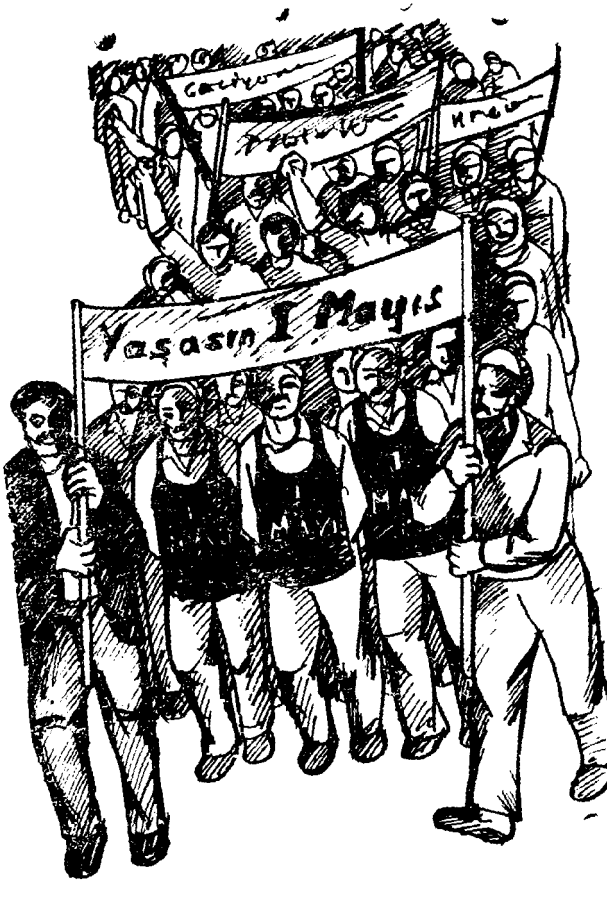
Gözlerimi kapatıp seni düşünüyorum
Gökhan,
Görüyorum karanlıkta ışıldayan gözlerini
Ve duyuyorum
O apaydınlık gülüşünle,
«Haydi, parti bayrağı altına» deyişini.
Anımsıyorum sonra kalleşçe katledilişini
Kurşunlarıyla faşist katillerin
Bir gün bitiminde.
Bir ağaç kökünden nasıl yıkılırsa
Görüyorum öyle yuvarlanışını
Ve üzülüyorum yeniden,
Bir fidan için, kökünden kesilen...
Biliyorum,
Ölümün geldiğini anladığında
Aydınlık gözlerinde
Gelecek günlere özlemle
Korkmadan bakmışsındır.
Ve yine biliyorum
Devrime canını veren biri olmanın
mutluluğunu.

Ey devrim yolunda can verenler,
Rengini kanlarınızdan alacak.
Kızıl Bayrağımız.
Düşünmeyin,
Kavgamız,
Sizin bıraktığınız yerde, alacak yepyeni
bir hız!...

Yavuz Garip

1 MAYIS İÇİN DEDİLER

Geliyor
Umudunu bayrak gibi çekmiş
direğe
Çiçeğe durdurmuş özgürlüğü
dal dal
Geliyor
Değil bu bir masal
Onbinlerle, yüzbinlerle.

Yaşasın 1 Mayıs

MAYIS BAYRAMI MÜNASEBETİYLE MÜSLÜMAN İŞÇİLERİNE MUSTAFA SUPHİ YOLDAŞ'IN HİTABI

Bütün dünyadaki mazlum insanların bekledikleri mesut gün, bütün dünyadaki mazlum halkların bahtını birbirine bağlayan büyük bayram!

Bugün Rusya'nın velveledar muhitinde yükselecek zafer şenlikleri, dünyanın her köşesindeki sefil insanların, zavallı işçilerin karanlık hayatlarında ümitli ışıklar, ateşli ihtiraslar yakacaktır. Bugün Rusya yeryüzünde hakkın kuvvete galip geldiği bir memlekettir. Bugün Rusya, bütün dünyanın istibdat kahırları altında ezilen milletlerine el uzatarak alemi insaniyeti birliğe, kardeşliğe davet ediyor.

Yoldaşlar!

Çok kalmadı o bütün insanların kardeşlik bayramına, buna iman ediniz. Sizin gönlünüzde, sizin ruhunuzda çalkanan deryalara, Avrupa'nın o zalim kuvvetleri, o cansız hisarlar, o demir zırhlar, o altın mihraplar karşı duramaz.

Hisarlar, mihraplar yıkılır, zırhlar de-

linir, fakat ruh ölmez, yükselir. Bu yükseklikler altında ise zalim aciz kalır. Teslimi nefs eder, mahvolur. Fakat siz ey demir ve mazlum halklar! Hazır mısınız mübarezeye?

Dünyanın saadetini, insanın bahtını zalimlerden kurtarmağa? Kendinize daima bu suali sorunuz. Vicdanınızı dinleyiniz. Düşününüz ki, en büyük zafer günleri, baht ve saadetiniz için hapse, zindana, kana, ateşe, ölüme sabrettikleriniz, tarihi vakalar karşısında can verecektir. Düşününüz ki, en şanlı şenlikler öz mukadderatınızı elinize alacağınız günlerde tecelli edecek ve o gün imanı, kahramanlığı semalara yükseltecek en büyük bayram olacaktır.

Ey dünya, ey dünyanın banisi olan işçiler!

Rusya'nın yaralı sesinde kaynayan bu ruh şadanı, bu insaniyet aleminin vicdanında yaşatacak sizlersiniz. Azadelik yolunda sebatla devam ediniz. İnsaniyet deryasının bugünkü karanlık ufuklarında beynelmilel güneşin zafer ve azametlerle yükselmesine çok kalmadı.

Ey islam aleminin asırlardan beri ezilmiş esir halkları!

Ey Mısır'da, İran'da, Hindistan'da, Türkistan'da ecnebi boyunduruğunda mahkum olan mazlum kardeşler! Siz de uyanınız! Dinleyiniz, şu şikayet, şu inkılap, şu sürur velvelelerini işitiniz!

Ruhunuzu tırmalayan o mutaassıp, o cahil, zulumkâr karanlıklardan kurtularak şu ümit ve hayat dünyasına koşunuz.

Rusya'daki müslüman kardeşlerinizle ve bütün dünya işçi ve ekinci yoldaşlarınızla bayram ediniz. Çekinmeyiniz, korkmayınız!

Sizi esirlikten kurtaracak, size siyasi ve iktisadi hürriyeti verebilecek büyük bayrama katılınız!

Siz de zafer şarkıları söyleyerek beynelmilel kardeşlik ve birlik yolunda ilerlemeye çalışınız.

Kavi inkılap dünyanın her tarafında zafer bulsun. Kavi zalim ve gaddarlar mahvolsun.

Kavi insanları yumruklar altında ezenler, insanlığı ise muhtaçlara sadaka vermekten ibaret bilenler ezilsin.

Bırakınız hak ve adalet karşısında bu zalim kâinat titresin!

Müslüman yoldaşlar!

Bütün dünya mazlum işçileri gibi siz de bu ihtilalde bir şey kaybetmeyeceksiniz! Marx'ın dediği gibi, kollarınızı sıkan zincirlerden başka bir şey kaybetmeyeceksiniz.

Birleşiniz bütün dünya işçileri!

Birleşiniz müslüman işçiler!

Mustafa **SUPHİ**

TANISIZ ÖLÜ

Akşam olmuş dönmemişsem, gece olmuş
dönmemişsem
Ve ertesi gün, gün ışırken
Dönmemişsem daha
Sen de bilirsin bütün demokrasiler
Bir kanlı kefen içinde büyür
Ve işte ben morgta yatıyorum üç gündür
Şimdi Çamlıca eteklerinde leylaklar
açıyordur
Bu gün üç mayıs
Bir yanımda bir işçi yatıyor, bir yanımda
bir genç kız
İşçinin yumrukları sımsıkı sıkılmış açılmıyor
Genç kızın gözleri ceylan gözü kapanmıyor,
Biz üçümüz kaldık burada, tanısız
Gayri bütün 1 MAYIS'larda biz de varız
Gayri bütün 1 MAYIS'larda
Eskisi gibi Beşiktaş'tan çıkarız yola
Taksim'e vardığımızda
Ben gene öldüğüm yerde duracağım
dimdik
Elimde bir pankartla.

Mehmet KARABULUT

1971 MAYIS

Sabah olmayacak mı
Sabah olmayacak mı
Yurdumda?

1971 in mayısında
Uzandığım ranzada
Zonklayan bir diş ağrısı gibi
Mırıldanıp duruyorum bu sözleri

Kalbim ki, kabuk bağlamamış
İncecik duyarlığıyla
Su veriyor kanından
Kanayan bir umuda
Ve pençeleşiyor ölümle karanlıkta
Denizler aşıp gelmiş
Yorgun göçmen kuşlar gibi
Yaralı ve tutuklu
Çıldırasıya umutlu
Çığlıklar salıveriyor hayata!..

BİR MAYIS

1 Mayıs 1973

Kışın istibdadı bitmiş, çıkmışım sokağa
karanlığın zulmü yıkılmış, çıkmışım sokağa
acının harmanı kalkmış, çıkmışım sokağa

çıkmışım sokağa, bolluğun sofrası donanmış
çıkmışım sokağa, umudun coşkusu yayılmış
çıkmışım sokağa, mutluluğun tezgahı
kurulmuş

duyanlarla el eleyim benden önce bu sevinci,
el ele olacağım duyacaklarla benden sonra.

Kemal ÖZER

■ Umutsuzluk kötülüğün sebebini anlamayanlara, çıkar yolu görmeyenlere, mücadele edecek güçte olmayanlara has olan bir şeydir. Çağdaş sanayinin işçi sınıfı o sınıflardan değildir.

LENİN

■ Barış olsun istiyorsan, savaşa hazırlanmalısın.

■ Yaptığını çok iyi bulduğun gün belki her şey bitmiştir.

■ Biz, ekonomik bakımdan zayıf olan ülkelerin sürekli kendi ulusal ve politik egemenliğini kaybetmek ve emperyalist güçler tarafından esir edilmek tehlikesi önünde bulunduklarını hiç bir zaman unutmamalıyız.

Dimitrov

1 MAYIS 1977

(1 Mayıs alanında katledilenlerin anısına)

Sizler de vardınız bizlerin arasında
kardeşlerim
Var olacaksınız. Sizler birer sıra
neferiydiniz.
Sizler de geçtiniz bu caddelerden mitingler
boylarınca,
Bu bir sınıf savaşıdır ve bu savaşta,
Şerefsiz kurşunlarla şereflice katledildiniz.
Sizler de vardınız aramızda birkaç dakika
önce
Heyecanlıydınız, coşkundunuz, iktidar
istiyordunuz.
Ve inançla «işçiler geliyor»,
Kanlarımız pahasına özgürlükler alınacak.
Can verirken bir kez olsun ardınıza
bakmadınız
Sınıf savaşıdır bu, öcünüz mutlak alınacak.
Canımız, kanımız pahasına sosyalizmin
bayrağı yükseliyor,
Yükseliyor, yükselecek!
Onbeşlerin başlattığı mücadele, örgütüyle,
ölümüyle

Otuzbeşlerin ve yüzlerce yaralının kanları
pahasına yürüyor.
Sınıf savaşıdır bu, korkuyorlar, korksunlar,
geliyoruz, geleceğiz,
Faşizme geçit vermeyeceğiz.
Korkutuyor koçları, süleymanları,
Korkutuyor emperyalizmi, işbirlikçileri
Caddelerde, meydanlarda hasretimizi
haykırmamız
Ve o korkuyla aramızdan ayırdı Türkiye'de
1 mayıs alanında
Korkusuz, yiğit otuzbeş sıra neferini.
Hatlar genişliyor, savaşım gelişiyor, işçi
sınıfımız büyüyor
Büyüyor, büyüyor, saygınlaşıyor, iktidara
yöneldi, yöneliyor,
Unutmasın egemen güçler 1 mayıs 1977'yi.
Sınıf savaşımıdır bu, korktukları başlarına
geldi, gelecek.
Türkiye işçi sınıfı meydanlardan taşıyor
1 mayıs alanında katledilen otuzbeş yoldaş
belleğimize bayraklaşıyor

3 Mayıs 1977

1 MAYIS

Bir güneş parlar sabahında
ilk yazın
Bir meydanda yumruktur
yüzbinler
Tüm yollar insandır
damar damar
Gönlünce yaşasın insanlar, sınıfsız
yumruğun ereği bu
Bir yumruk ki kaynaşmış çekiçle
sımsıkı
Çakar doğaya çiçekleri
öbek öbek
Çiçeklerin hasadı var serinliğinde
sonbaharın
Orak, orak kesilir mutluluk sevecenliğinden
toprağın
Ve her can gelir elinde yüreğiyle
meydanına 1 MAYIS'IN

Nizam SUCU

DEVRİME GİDEN YOL

Yüzbinlerin, milyonların
kara topıağa kızıl kanları aktı.
1 Mayıs'ta
Bu kızıl ihtişam,
bir katliamla daha yaşandı,
Taksim'de bir yığın yoldaş,
bu yolda kana bulandı.
Sonradan gelenler,
tomurcuklar,
o kızıl kanlara baktı,
düşündü;
irkildi ve uyandı;
sonra döndü...
Masmavi ufuklara,
büyük bir kinle
baktı...
Elbet bu böyle unutulmayacak.
Bu devrim savaşında.
Dökülen kanlar
Yerde kalmayacaktır.

■ İşe her zaman öğrenmekle başlamak lâzımdır.

LENİN

■ Çalışmasının eleştirilmesinden çekinen bir kimse, halkın saygısına lâyık olmayan zavallı bir korkaktır.

Dobralyubov

■ Eğer kendi pratiğinde yaptığın işin doğru olmadığı açıkça belli olmuşsa, o zaman davranışını değiştirmen gerekir.

ÇU EN LAY

1 MAYISA DOĞRU

1 Mayısları özlüyorum.
1 Mayısları özlüyoruz.
1 Mayısları özlenecek.
İşçiler, köylüler,
Aydınlar, gençler
Hep beraber
hazırlanacaklar,
Seslerini duyurmak için yine.
Afişlerle,
Yazılarla,
Haykırılan sloganlarla
Ve en önemlisi 1 Mayıs alanı,
Yetmeyecek yetmiyordu da!
Ve o gün sesler yükselecek,
1 Mayıs alanında,
Burjuvaziyi,
Köpeklerini,
Maşalarını,
Sağır edecek kadar,
Sadece duyacakları,
1 Mayıs dolduran
Kitlelerin sesi olacak.
Bir bebe haykıracak;
«Yaşasın savaşsız.

Sömürüsüz dünya»
diye söylemeye çalışarak tabi.
Ve o gün düşünülecek olan,
Savaşımlar,
Savaşımımız,
Ve vardığı aşama.
Ve o gün aramızda olacaklar.
Suphiler...
Nejatlar...
Nazımlar...
Harunlar...
İşte bundan dolayı,
1 Mayısları özlüyorum.
1 Mayısları özlüyoruz.
1 Mayıslar özlenecek
Ve yaşatacağız.
Bu ilk dilek ve geleneğimizi.

Halil KORKMAZ
Ocak 1978

ÖZGÜRLÜK İÇİN DEDİLER

«Özgürlük, halk tarafından mücadeleyle kazanılır, hiç kimse tarafından bir lütuf olarak ihsan edilmez.»

ÖZGÜRLÜK

— kafatasım duvar değil beynime
düşünürüm ilmik geçse boynuma —

özgürlüğü çalar sazım
özlemleri anlatır
dokundukça bam teline
tren gibi tiz ağlar afrika'da bir bebe
ve asya'da bir baba
savurur seyrek sakallarını yayla yelinde
bir elinde bayrak
mavzer bir elinde
kurşun kurşun konuşur
konuşur kitap kitap
ve alnında gün ışır
şafağı görürüz yüzünde
ve yürürüz izinde
vietnam vietnam kararlı
vietnam vietnam kahraman

ve işte bir insan tarlası dünyamız kocaman
başkaldırmış başak başak buğday gibi
halkları
harman olmaya hazır
ovalara yürümüşler
bürümüşler dağları
orman olmaya hazır
ve çağlayanlarca çevirip çarkları
devirmişler ağaçları
derman olmaya hazır
yeryüzünün yarasına

yeryüzünün yarısına
egemen kılmışlar emeği
bu bir sevda yumağı
çözüp çözüp ördükleri
uğruna can verdikleri
barış çağına çelenk
savaş çağına çelenk
her yaprağı dost eli
her çiçeği ayrı renk
başımıza taç olmuş
utkunun baharında

sabahın seherinde
kurşuna dizilen kardeş
suretin çizilmiş duvara
sabahın seherinde
derisi yüzülen kardeş
ben terlerim yerine
sabahın seherinde
sehpada salınan kardeş
düşleri bölünen kardeş
kırık bir dal gibisin gönlümde
kanayan gül gibisin gönlümde
her gelene eğilmeyen

yüzyıllardır yahşi yaman yaşayan
gür bir isyan ışkını ışığınız
dünümüzden günümüze uzayan
insan ağacından
can ağacından

pir sultan'ca başı dik
bedrettin'ce alnı ak
nesimi'ce enel-hak
ve yunus'ca halk dostu
yine bir nefes esti
dağınızdan yüzümüze sevdalı
yaylanızdan yüzümüze sevdalı

şimdi bir mangal köz yüreğimiz
bağrımız bakır bakır yangındır
ve uludur umudumuz utkuya
işte namlusu namuslu filinta filistin
işte anıtı andımızın şanlı angola
işte düşleri ak zenci rodezya
işte kendi toprağım
işte okyanuslarca çalkanan çağım
aşkıyla anaların
sancısında şafağın

şafağın sevdasında
işte bakır bucağı şili
budanmış gülü
bağımızın
bağımsızlığımızın
açacak özgürlüğü özlemleri yeniden
ve dal dal büyüyecek kesilen kollarında
jara'nın
ve susmayan dillerinde jara'nın
söylenecek şarkısı

tarlada tezgâhta terin türküsü
gözlerden dökülen nurun türküsü
daneleri kardeş narın türküsü
söylenecek

kurtuluşu kucaklarken coşkuyla
bayram sevinciyle barış aşkıyla
söylenecek
söz bizim

gül bizim özgürlük özlenimiyle özge açan
bülbül bizim altın kafesle değişmeyen
vatanı
gönül bizim güney göklerince geniş en dar
zındanlarda
ve en zor zamanlarda
destan destan direnç bizim
aşk bizim
ateş bizim
çıngıları yıldız yıldız yalazlı
alevleri aslanların yelesi
ve közleri aslanların gözleri
afrika'da özgürlüğe açılmış
açılmış emeğe
ekmeğe açılmış
açılmış savaşa
savaşa
savaşa
gökte şimşek
yerde emek
yenecek

müzelere konacak
prangalar zincirler

kurt üşüşmüş kuş üşüşmüş
kuzum üstüne balam
kara kara kış üşüşmüş
yazım üstüne balam
bir kahırdan kaş üşüşmüş
gözüm üstüne balam
sızım üstüne balam
ağudan acı sürülmüş
çeliğe böyle verilmiş
özsuyu özgürlüğün

özgürlüğün cansuyu
karadeniz kıyısında kızıl kan
çarpar kayalara çarpar çalkanır
ve vurur bakıra rengi
vurur çaya rengi
vurur suya rengi
suphi'nin
sağ yanı çürümüş
sol yanı dirinin
yani emek erinin
karıncanın arının
yani nejat'ın

yani gözleri gök nazım'ın
bağrı toprak mazım'ın
özgürlüğün yeşerdiği
özgürlük
kilime işlediğimiz nakış
yeniden başladığımız akış
okyanusun ortasına aşk ile
özgürlük
demire yürüyen su
bozkırı bürüyen ateş
kanla kurtulan emek
özgürlük
ulu bir ağaç dallanan
insan ormanında onurlu
güneşleri doruğunda doğduran
yağmurları salkım salkım yağdıran
bereketi ekmeğimizin
ekmeğimizin katığı
ve gökboyu mavi
deniz suyu mavi
ve doğurgan kara toprak
en büyüğü anaların

en yücesi aşkların
ay gibi akıtma alnımızda
gönlümüzde güneştir

ve yıldızdır gözümüzde
özveridir özümüzde
ömürdür
yaşar yanar ışır yanar
aydınlığı taşır yanar

bizim olan yarınlara sönmeden
yarınları çalar sazım
geleceğe gerilir
geleceğe kurulur
perde perde tel ile
çalındıkça el ile
söylendikçe dil ile
yüründükçe yol ile
özgürlüğe varılır
özlemlere varılır
varılır vezüv'ün yamaçlarına

akkorun ağzıdır yanardağ
ateş kusar söner dağ
günü gelince
gelince günü

savaşılır kayalarda kartal kanatla
gözleri güzel güvercin için
gözleri güzel güvercin için

dayanılır bitmeyen bir inatla
zındana
zincire
zulme
aşkla yanan çıra gibi sevdalı
coşkun akan dere gibi sevdalı
tufan gibi bora gibi sevdalı
ve erilir ereğe
erilir erince
durunca sular
bir uzun hava çalar ırmak
pınar bir ninni söyler
ve serin salınır deniz
özgürlük budur işte
barış budur
bayram bu
yani buhar olup uçan su
en büyük ateşe güneşe
yani dağılması damarımdan kanımın
günözünde erimesi canımın
yani ışık ışık dağılışım
havalarda
mavilerde
coşkulu

Ozan TELLİ

İnsan gelişmesinin alanı zamandır. Hiç bir boş zamanı olmayan, uyku, yemek v.b. gibi sırf fizik basit kesintilerin dışında bütün hayatını kapitalist hesabına yaptığı çalışmanın yuttuğu bir insan, bir yük hayvanından daha aşağıdır. O, başkaları hesabına zenginlik üreten, fizik bakımdan ezilmiş ve entellektüel bakımdan alıklaştırılmış, basit bir makinedir... Gene de çağdaş sanayinin bütün tarihi bize gösteriyor ki sermaye, karşısına engel konmazsa, bütün işçi sınıfını bu aşırı derecede aşağı seviyeye alçaltmak için hiçbir şeye bakmadan ve amansızca çalışacaktır.

K. MARKS

«Her mutfak kadını devleti idare etmesini öğrenmelidir.»

LENİN

«Kadınlar için tam bir özgürlük elde edilmezse, proletarya tam bir kurtuluşa ulaşamayacaktır.»

LENİN

DUY BU YAĞMURUN ÇANLARINI SEVGİLİM

Duy bu yağmurun çanlarını sevgilim
gökyüzüdür şimdi evlerin damlarından akan

Duy bu toprak kokusunu, yüreğinden
gelerek
kimbilir... belki de artık duyamazsın,
duyamam

İlk değil
kara bir arabanın sokakları püskürterek
kapımızda durduğu
Anamızın tülbentini gözüne yapıştırıp
çekilmesi bir köşeye
Elleri titreyerek sarması
eski bir gömleğimizi
kardeşimizin...

Duy bu toprak korkusunu, yüreğinden

İlk değil
kitaplarımızın kollarını iki yana açıp
yerlerde dağıldığı

Yunus Emre'yi pür dikkat incelerken
bir polis memuru
gülmekle, gülmemek arası
görünüvermesi dişlerimizin..
Duy bu yağmurun çanlarını sevgilim

Onun şapırtısında
çocukların minicik ayak seslerini duy,
toprakta davul çalınıyor diye eğlen
Ve onun sesinde
çalıştığı tezgaha kulak ver
bir işçinin...

Duy bu yağmurun çanlarını sevgilim

İlk değil
kara bir arabanın sokakları püskürterek
bizi alıp gittiği

Yağmur da dinmek üzere
—dinliyor musun.
Bir damla özgürlüğümüzden
düşüyorsa
inandığımız şeylere ulanıyor bir
damla,
ve birleşiyor başka damlalarla
birikiyor...

Duy bu yağmurun çanlarını sevgilim
hayatımızdır şimdi usulca toprağa bulanan

Kimbilir... belki de artık duyamazsın,
duyamam.

Ahmet ERHAN

ÖZGÜRLÜK

adı özgürlük olan
bir ülkede doğdum ben
suyun toprağın göğün
adı özgürlük olan

bengi sütünü içtim
güneşin memesinden
adı özgürlük olan
ışıklar anasından

dağların kucağında
yeşilin beşiğinde
bir badem saz banladım
adı özgürlük olan

yüreği sevda narı
al gonca dudakları
adı özgürlük olan
pir sultan abdal oldum

göğsümün kafesinden
kurtardım yüreğimi
adı özgürlük olan
halka sundum sevgilimi

kiminle kerem gibi
kiminle ferhat gibi
adı özgürlük olan
bir nazım hikmet gibi

ışıklarla donandım
bilinç bilinç bilendim
adı özgürlük olan
kuşamları kuşandım

karanlığı ışıkla
zulmü sevgiyle aştım
adı özgürlük olan
düzen için savaştım

sürüldüm kucak kucak
kapandım zindan zindan
adı özgürlük olan
düşünceler yüzünden

nesimi'ydim yakıldım
bedreddin'dim börklüce
adı özgürlük olan
mustafa'ydım asıldım

öldüm öldüm dirildim
yılmadan usanmadan
adı özgürlük olan
can türkümü söyledim

adı özgürlük olan
yüreklerle gürecek
adı özgürlük olan
günlere dek sürecek

gürmek, gürlemek eyleminin yalınç biçimi

Yaşar MİRAC

HALKIN ÖZGÜRLÜĞÜ

Özgürlük!
Özgürlük!
Özgürlük!
Kurşunlar altında çınlayan ses,
alevler arasında yankılanan ses,
büyük öfkenin sesi.
Geceye inat izlediğim ses,
sürüklediğim zincirlere inat
izlediğim ses.

Haykırırım savaşırken:
Özgürlük!
Özgürlük!
Özgürlük!
Kutsal ırmak haykırır özgürlüğü,
köprüler haykırır özgürlüğü,
ırmağın iki yakası haykırır özgürlüğü,
haykırır benimle birlikte
gök gürültüsü, fırtına, kasırga:
Özgürlük!
Özgürlük!
Özgürlük!

Sürdüreceğim kavgayı,
yazacağım toprağa, duvarlara, pencerelere,
kapılara,
Meryem tapınağına, mihraplara,
saban izlerine, inişlere, yokuşlara, yollara,
hapisanelere, işkence odalarına,
darağaçlarına,
yazacağım zincirlere inat,
dinamitlere, bombalara inat,
yanıkların açtığı yaralara inat, yazacağım,
adını yazacağım senin,
yurdumun dört bir yanında görene dek seni,
görene dek büyüdüğünü senin,
başkaldıran, rüzgârlar haykırır özgürlüğü,
görene dek kapladığını her karış toprağı,
her kapıyı açtığını görene dek,
görene dek gecenin kaçtığını,
ışığın sisten kaleleri yıktığını görene dek,
sürdüreceğim kavgayı.

Özgürlük!
Özgürlük!
Özgürlük!
Kutsal ırmak haykırır özgürlüğü,
köprüler haykırır özgürlüğü
ırmağın iki yakası haykırır özgürlüğü,

başkaldıran, rüzgârlar haykırır özgürlüğü,
haykırır benimle birlikte
gök gürültüsü, fırtına, kasırga:
Özgürlük!
Özgürlük!
Özgürlük!

Fatma Tukan

LENİN İÇİN DEDİLER

Sosyalizm adımı
üstünde burjuva leşinin
Yüz milyon
köylünün lideri
Proletaryadır, elbette.
Proletarya lideri:

LENİN

LENİN DESTANINDAN

LENİN
en insan olan İNSAN.
Biliyoruz hepimiz
hayatını Ulyanov'un,
kısacıktır
koca tarihte
ufacık bir an.
Fakat LENİN yoldaşın ömrü
ebediyete dek
uzun...
Yazıp anlatacağım onu
size
yenibaştan.

Ben tüm şair gücümü,
genç ve tannan
sana adıyorum, işçi sınıfı!
«Proletarya» lâfı
şekilsiz ve dar olabilir
sosyalizmden korkanlar için.
Fakat
bizim kulağımızı
müzik gibi sarar,
Müzik ki

ölüleri bile
savaşa kaldırır!

Biz dedik:
proletarya iktidarı
belki çarelerin
en sonudur,
bizi oraya
ancak bir tesadüf
atacak.
Diyor Marks hayır,
bu bir doğa kanunudur,
Dümeni
P r o l e t a r y a
tutacak!
Benzemez
Marks'ın kitapları
klişelere,
ne kuru rakamdır onlar,
ne satır araları.
Marks kalkın, dedi
tüm işçilere
ve yürüttü
kütleleri
Dedi savaşın!
Bir işçi tanıyorum,
kara cahildi

tadına bile
bakamadı
alfabenin
fakat
bir gün konuşuyordu LENİN
o dinledi...
ve her şeyi bildi.
«Dün dörttük,
dörtyüz olacağız
bugün.
Saklanıyorsak bugün,
yarın meydana çıkacağız
Dörtyüz oluruz bugün,
dört milyon
öbürgün
tüm işçileri
kavgaya
çağıracağız»
Biz artık
sessiz sedasız
ağzı var,
dili yok
bir yığın değiliz!
Sınıfın dimağı,
sınıfın
emeği

sınıfın ünü,
sınıfın gücü,
Parti budur.
Hangi çocuktur
en sevilen çocuğu
Büyüyor
emekçi öfkesi,
şiddetli, amansız
İlyiçin
kitapları birer şimşek,
aralıksız!
Parti
işçi sınıfının
omurgasıdır.
kahramanlığın
ünü
ölmezliğe dek!
Parti,
arkadaşlarımızın
vefasıdır,
tarih anasının?
Lenin deriz,
partiyi
kastederiz,
Parti deriz,
kastettiğimiz LENİN.

Yeter artık!
Uluslar arasındaki kavgalar,
Bunları
bir iç savaşa
çevirelim,
diyor.
Yeter yağmalar, ölümler,
yaralar
yeter!
yoktur kabahati
ulusların
Dünya ulusları
burjuvazisine
bundan da beter
bir savaşın
sancağını
açalım!
biliyoruz her an:
proletarya
yendi
ve zaferi hazırlayan
Lenin'di!
Devrimler
ağır şeylerdir
kaldıramazsın,

ayakların
tartamaz.
İlyiç
büyükler arasında
daima önderdir!
Kalkıyor ülkeler
şimdi
proletarya
ardından
İlyiç'in
eli,
yönü doğru gösteriyor!
kara,
beyaz,
sarı,
her renk,
her ulustan
insanlar
sosyalizm
bayrağı altına
koşuyor.

Kaplumbağa hızı ile
geliyor
sevinçli haber
Lâkin

kara haberin çabuktur
ayağı.
O, insan gibi
yaşadı,
ölümü de
insan gibidir.
Lenin yaşıyor.
Yine canlı
sesleniyor
Proletaryalar birleşin
düzgün sıralarda,
doğan güneşin
ışığında!
köleler, doğrulun yerinizden
doğrultun kamburunuzu diyor.

Proletarya Ordusu, işte, dimdik ayaktasın!
Bu tez ve sevinçli devrim, bin yaşasın!
Tarihin kaydettiği savaşlar, yüzleri aştı
Fakat bu, tek haklı ve tek doğru savaştı.

MAYAKOVSKİ

Eski okullar sadece kitaplardaki bilgileri öğretirlerdi. Öğrenciler yararsız, uyduruk ve kısır bir sürü bilgiyi hazmetmeye zorlanır, akılları bulandırılır ve genç kuşaklar birtek kalıba göre sıralandırılmış bürokratlar durumuna getirilirlerdi. Kişi insanlığın biriktirdiği bilgi haznesini hazmetmeden de sosyalist olabilir derseniz, çok büyük bir hataya düşmüş olursunuz. Sosyalizme yol açan o bilgilerin tümünü elde etmeden sosyalist sloganları ve Sosyalist bilimin sonuçlarını öğrenmeyi yeterli bulmak hatalı olur. Marksizm, Sosyalizm'in insan bilgisinin tümünden ortaya çıktığını gösteren bir örnektir.

Esas olarak Marks tarafından yaratılan Sosyalizm'in biliminin, Sosyalist kuramın —yani bu Marksist öğretinin— kendi bir deha olmakla birlikte, artık sadece ondokuzuncu yüzyılda yaşamış birtek sosyalistin eseri olmaktan çıktığını, dünya üzerindeki milyonlarca, on milyonlarca proleterin, kapitalizme karşı verdiği savaşta uyguladığı bir öğreti durumuna geldiğini okumuş ve duymuşsunuzdur. Marks'ın öğrettiklerinin neden en devrimci sınıfın milyonlarca, on

milyonlarca insanının akıllarını, yüreklerini kazandığını soracak olursanız, birtek cevap alırsınız: Çünkü Marks eserini, kapitalizm döneminde elde edilen insan bilgisinin sağlam temeline dayandırmıştı. İnsan toplumunun gelişmesini etkileyen yasaları araştırdı Marks ve ardından kapitalizmin kaçınılmaz bir şekilde sosyalizme dönüşeceğini anladı. En önemli olanı ise, bu görüşü, o kapitalist toplumu en doğru, ayrıntılı ve derin bir şekilde araştırarak, kendinden önceki bilimin yarattığı her şeyi iyice hazmederek tanıtladı. Birtek ayrıntıyı dahi gözardı etmeden, insan toplumunun yarattığı her şeyi eleştirerek yeni bir biçim verdi. İnsan düşüncesinin yarattığı her şeyi, emekçi sınıf hareketi açısından, yeniden ele aldı, eleştirdi ve tanıtladı. Bunlardan sonuçlar çıkardı; burjuva sınırlamaları içinde kalmış ya da burjuva ön-yargılarıyla bağlanmış kişiler bu sonuçlara varamazlardı.

Sözgelimi, proleter kültürden sözettiğimiz zaman bunu aklımızdan çıkarmamalıyız. İnsanlığın bütün gelişmesinin yarattığı kültürün değişmesini bildiğimiz tak-

dirde, proleter kültürü yaratacak duruma gelebiliriz. Bunu açıkça anlamadan soruna çözüm yolu bulmak mümkün olmayacaktır. Proleter kültür ne havadan kapma birşeydir, ne de kendilerine proleter kültür uzmanları süsünü verenler tarafından yaratılmıştır. Bütün bunlar saçmalıktır. Proleter kültür, insanlığın, kapitalist, bürokrat, toprak ağalarından oluşan toplumun boyunduruğu altında biriktirdiği bilgi haznesinin mantıksal gelişmesi olmak durumundadır. Bütün bu yollardan proleter kültüre gidilmiştir ve gidilecektir. Aynı şekilde Marks'ın yeniden biçimlendirdiği ekonomi politik de insan toplumunun nereye ulaşması gerektiğini, sınıf kavgasına geçişi, proleter devrimin başlangıcını göstermiştir bize.

Proletarya Kültürü

V. İ. LENİN

YÜREĞİN YASASI

Herhalde
tek tek
herbirinizin
kaygıları ve kuşkuları vardır
Nasıl davranmalı bu kez?
Nasıl vermeli
en doğrusunu
kararın?
Yaşamda çünkü
güzellik ve çirkinlik
çoğu kez
bir aradadır.
Ve orada
pek çok yol uzanır..
Bir anda
en doğrusunu
apaçık
göremeyebilir
aklın ve vicdanın.

Yaşam yolunda
böyle bir ikilemle
karşılaştığımda

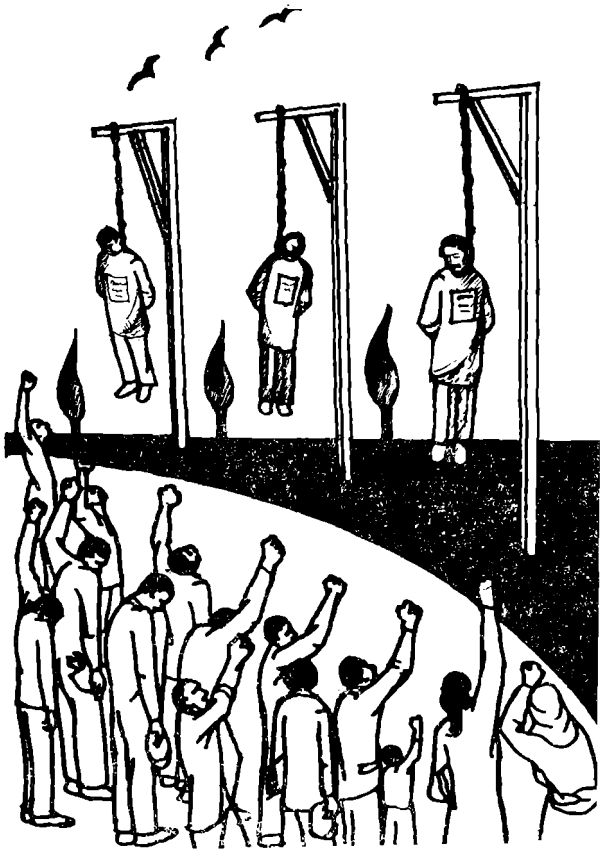
Değişmez
ve tek bir
yasası vardır
yüreğimin.
Seçerken
gideceğim yolu
düşünürüm :
Nasıl davranırdı
ve ne derdi
Lenin...

1965

Çeviren : Ataol BEHRAMOĞLU

ALEKSANDR
BEZİMENSKİ

DÜNYA HALKLARI İÇİN DEDİLER

«Ulusal bağımsızlık savaşlarının yükseldiği, toplumsal devrimlerin ard arda patlak verdiği günümüzde, dünyanın neresinde olursa olsun, ezilen ulusların bağımsızlık mücadelelerinin demokratik muhtevası, proletaryanın devrimci mücadelesinin bir parçasıdır. Çünkü ulusların kendi kaderlerinin tayin hakkı tanınmadan, uluslararası sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

İspanya'da kahpece öldürülen yiğit BASK Ulusal Kurtuluş savaşçılarını kalbimize gömüyoruz. Onlar ezilen ulusların kalplerinde kurtuluş bilincini geliştirerek ve çoğalarak yaşayacaklardır.

Ve inanıyoruz ki, halkların ve ulusların kurtuluş mücadelesi idamlarla, kurşuna dizmelerle durdurulamayacaktır.»

Yılmaz Güney

Biz o güne kadar, dur durak bilmeden,
Sürdüreceğiz amansız savaşımızı,
Dağ taş demeden yürüyeceğiz,
Gözler çakmak çakmak, yumruklar sımsıkı.
Sonunda, bütün bu çabalara karşılık,
Hiç bir şey geçmeyebilir de elimize,
Yola çıkarken biz bunu zaten göze almıştık.

Ölüm kondurup alnımıza yumuşak bir
öpücük,
Kaparsa usulcana göz kapaklarımızı,
Ve ipekten kefenler ve çiçekler içinde
Alıp korsa bizi kara toprağa,
Bu bile yeter de artar bize.

Sandor PETÖFİ
Türkçesi : A. Kadir — Ş Hulûsi

Oysa isteklerimiz haklı ve çıplak!
Toprağı işleyenlerin olmalıdır toprak!
Evlerde evleri kuranlar oturmalıdır!
Madenler madeni kazanların malıdır!
Ve malları üretenlerin olmalıdır mallar!
Herkese açık olmalıdır okullar!

P. WEISS

■ Çok bildiğini gösterme hırsın olmasın. Bilgiçler ciddi eylemci değildirler, onlar gelişemezler. Çok bildiğini düşleyen kimse, hayat ilerlediği halde bir yerde durur, bu durum onun geride kaldığını gösterir.

DİMİTROV

■ Marksizmdeki yeni konuları akıllıca benimseyerek ülkemizdeki somut koşullara göre, onun ekonomik, kültürel, ulusal ve tarihi özelliklerine göre kapitalizmden sosyalizme geçme meselesini doğru olarak çözebileceğiz.

DİMİTROV

■ Kitle içindeki insanların sağlam sesine kulak vermeyen, onların ruh durumlarını ve fikirlerini hesaba katmayan, eleştirildikleri zaman gücenen eylem adamları ister büyük ister küçük olsun, başarı sağlayamazlar.

DİMİTROV

GREV

Fabrikada, sokakta,
alnı açık duranların yanında
dev gibi doğruldular.
Zafer yakında.
Bilek var, vuruşmaya.
Güç var, korunmaya.
Soluk var, harcanmaya.
Zafer yakında.
Can var, verilecek.
Kardeş var, ayakta.
Kardeşe can feda.
Zafer yakında

GUILLEVIC
(Çev: A. Kadir)

PARTİZANLAR
(Kurtuluş Türküsü)

Kardeş, duyuyor musun
Kara uçuşunu dalgaların
Ovalarımız üstünde?

Kardeş duyuyor musun
Zincire vurulan
Ülkenin sağır çığlıklarını?

Hey partizanlar
İşçiler, köylüler
Davranın, tehlike çanı!

Bu akşam düşman
Bilecek kan pahasını
Ve gözyaşlarını...

Çıkın maden ocaklarından
Dağlardan bayırlardan inin
Arkadaşlar!

Kıran biziz
Mapusane parmaklıklarını
Kardeşlerimiz uğruna!

Öc ardımıza düşmüş
Yolumuz açlık
Ve yoksulluk...

Kimi ülkelerde
Kimileri yan gelir yatar
Düş kurarlar...

Biz, burda, görüyor musun?
Yürüyoruz ve öldürüyoruz
Geberiyoruz.

Burda biliyor herkes
Ne istediğini, ne yaptığını
Geçerken o...

Kardeş düşecek olursan
Bir başka kardeş çıkar gölgeden
Senin yerine.

Yarın, kara kan
Kurur kızgın güneşte
Yollar üzerinde.

Islık çalın yoldaşlar!
Gece içre dinliyor bizi
Bağımsızlık...

Maurice DRUON —
Joseph KESSEL —
Anne MARLY

Türkçesi: Teoman Aktürel

İncili ve afişli yoksul sokaklarında
Kefenlenmişti ırmaklar ve bütün akarsular
Ve durmadan büküyordu boynunu güllerin
Bildiriler kaypak basın ve tanklar

Ve işbirlikçiler başkentlerin patronları
Silah fabrikatörleri bankerler para babaları
Ve onların satınaldığı nice halk düşmanı
Bir kan gölünde boğmaya girişmişlerdi halkı.

Abdülvahap El-Beyati

DURDURAMAYACAKLAR HALKIN COŞKUN AKAN SELİNİ

Gardiyanları ve Yargıçları ve Savcıları
hepsi halka karşıdır
Kanunları, yönetmelikleri bütün kararları
hepsi halka karşıdır
Dergileri, Gazeteleri bütün yayınları
hepsi halka karşıdır
Bunların hiçbiri onları kurtaramayacak,
Durduramayacaklar halkın coşkun akan
selini.
Panzerleri, Kelepçeleri, bütün silahları
hepsi halka karşıdır
Borsaları ve Şirketleri ve İktidarları
hepsi halka karşıdır
Bunların hiçbiri onları kurtaramayacak,
Durduramayacaklar halkın coşkun akan
selini.

Söz: Bertolt Brecht,

ÖRGÜT ÇALIŞMASINA ÖVGÜ

Güzel şeydir
Sınıf kavgasında ortaya çıkıp konuşmak,
Yalın bir sesle yığınları kavgaya çağırmak,
Zalimi ezmek, mazlumu ayağa kaldırmak.

Lakin namluları altında kapitalistlerin
Gizli gizli ve ilmik ilmik
Partinin ağlarını ören
O ufak tefek, gündelik işler
Hem yararlıdır, hem çetin.
Konuşacaksın, ama
Bilmeyecekler konuştuğunu senin.
Üstün geleceksin, ama
Senden bilmeyecekler üstünlüğünü
Öleceksin, ama
Kimse bilmeyecek öldüğünü.

Büyük işler görenler çıkmadı değil,
Ama hep ün kazanmak için,
Aynı şeyleri yaparlar mıydı, dersin,
Unutulacaklarını bilseler?
Oysa o fıkara sofrasından eksik olmaz
ONUR,

Ö daracık barakanın alçacık kapısından
Eğilip çıkan başka türlü bir Uludur,
Ve ÜN «Kim yaptı bunca işi?» diye
Boşuna onu arayıp durur.
Sözümüz size, ey adsız sansız savaşçılar,
Yüzünüzü açın n'olur!
Çıkın bir an karanlıklardan!
Nişan değil, size dünya halklarından
Selam getirdik, selam!

Bertolt BRECHT
(Çev: Can YÜCEL)

GENERAL, ŞU SENİN TANKIN GÜÇLÜ BİR ARAÇ

Yerle bir eder bir ormanı, yüz insanı
ufalar geçer
Ama bir kusuru var:
Mutlak bir sürücü ister.

General, şu senin bomba uçağın pek güçlü
Hızlı uçar fırtınadan, filden çok taşır.
Ama bir kusuru var:
Mutlak yapacak bir usta ister

General, insanoğlu çok işe yarar.
İstersen uçar, istersen öldürür.
Ama bir kusur var:
Düşünür.

Bertolt Brecht
Türkçesi : Hasan Kuruyazıcı

ŞİLİ YÜREĞİMDE

Pablo Neruda'ya

Eli bıçaklı lânetliler uyuyamayacaksınız,
Pençeleri kanlı kargaları gecenin,
Hüzünlü gölgelerin karanlık alçakları,
Ölü tasallutçuları.
Uyuyamayacaksınız.

Onun soylu türküsü, sımsıcak tutkusu,
Zirveleri aşan yüksekliği,
Halkının özgür birliğinde
Boğacak sizi bir gün.
Uyuyamayacaksmız.

Gelin görün öldürülen evini
Ve kinimizi,
Gözyaşları yitik yoksulluğunda
Ayaklar altındaki koca yüreğini
Koparılmış, saf ellerini.
Uyuyamayacaksınız.

Uyuyamayacaksınız. Çünkü uyanık herkes.
Uyuyamayacaksınız. Çünkü ışıktır kör eden sizi.
Uyuyamayacaksmız. Çünkü salt ölümdür Zaferiniz.

ALBERTİ

Türkçesi : Hüseyin Baş

İSPANYADAKİ GİBİ

İnanmayın onlara. Çünkü
aynı maske takılı yüzlerine.
Dillerinde kanuna bağlılık
ve ellerinden çıkan kurşun sadece.
Ve nihayet, Şili'dekiler de aynıları
İspanya'dakilerin.
Evet her şey bitmiş. Ama ölüm,
ölüm her şeyi bitirmez ki.
Bakın! Vurdular birini.
Kör bu öldüren el.
Dün düştü. Fakat kanı, hemen,
daha bugün kalkıyor ayağa.

Rafael ALBERTİ
Türkçesi : Arif Çağlar

İSPANYA'DA DİRENİŞ

Ne «İspanyol Meyhanesi,»
Ne İspanya bahçeleri
Ne de Granada'lı aşığın seranadı
İspanya'yı anlatır bize.

İspanya denilince,
Bir Hitler sevdalısı
General bozuntusu Franko,
Bir de
Ölümün üstüne üstüne üstüne
Yürüyen insanlar
Gelir aklımıza.

Ne kara saç,
Ne elâ göz,
Ne de «Endülüs'te Rarks!»
İspanya'yı anlatır bize.

İspanya denilince,
Düşünceye vurulan zincir,
Halkının özgürlüğü uğruna
Mengenede can veren yurtseverler
Gelir aklımıza.

Bizim İspanya'mız;
Gücünü halktan alan,
Dalga dalga büyüyüp
Alev alev kaynayan
Faşistlere başkaldıran
Bir dünyanın İspanya'sıdır...

Reyhan ŞUBEN

Verilen söz bizim için yasadır.

DİMİTROV

Sosyal ve devlet hayatında olduğu gibi özel ve kişisel hayatta da gelecek ve mutluluk, korkaklara, tembellere, zayıf iradelilere ait değildir. Mutluluk ve gelecek gerek kişisel hayatta, gerekse sosyal hayatta, haklı olarak kuvvetli, mert, ısrarlı ve iradeli erkek, kadın ve gençlere aittir.

DİMİTROV

Cahil, zahmetkeş halk!
Ufukları saran ihanet bulutları, içtimai inkılabın intikam gölgeleriyle dağılıyor. Bahtiyarlık güneşi doğuyor. Ağlayan çehreler yeni bir ziya ile gülecek ve altında ebediyen parlayacaktır.
Proletarya için hayat ve şeref, azm ile birliktedir. Ölüm ve mezellet, miskinlik ve perişanlıktır.

M. Suphi

KOMÜNİSTLERE BİR ÇİFT SÖZ

Komünistler, bir çift sözüm var size;
İster devlet başında olun, ister zindanda,
İster sıra neferi, ister parti kâtibi.
Lenin girebilmeli, her zaman, her mekânda.
İşinize, evinize, bütün ömrünüze
Kendi işi, öz evi, kendi ömrüymüş gibi.

1956
Nazım Hikmet

KALDIRMADIKÇA BAŞLARIMIZI

Boşa didinmek fayda vermez
Her geçen gün daha beter dünden
Böyle gelmiş böyle gitmez
Sömürü zulüm devam etmez
Kaldırmadıkça başlarımızı
Sefaletimiz bitmez

Elindeki bu boş tencere
Dolar mı kendi kendine
Eğer razı olursan sen
Kendi kötü kaderine
Kaldırmadıkça başlarımızı
Sefaletimiz bitmez

Bertolt Brecht

BAŞINA NE HAL GELECEĞİNİ BİLMEDEN KÖYLÜLERE SALDIRIR

Milletin kan içicisi, yeter artık
reva mı ki, köylüleri kovman
onları göç yollarına katman.
Ölümcül bir hastalık olmuşsun, düşmüşsün
içine kemiklerin
köylü devrimidir ilacı.

Ağasınız siz, beysiniz
yani mal sahibi, köy sahibi, altın sahibi.
Düşmanlar için meri keklik
öğüt veririm, mısra dizerim otuz yıldır
yüzbin kere yazıklar olsun
boşa gitmiş tümü,
kafanız çeliktenmiş, yüreğiniz de kör
kızkın şişlerle dağlanası...

Pul ve para tapıcıları sizi,
gâvurlar dinsizler, bahtsızlar
saz ve ney dinlersiniz
boş verip türkülerimize
kazık gibi batıyor değil mi
gözlerinize dizelerim
benziyor mu hiç Feridül Etreş
ve Sami Şeva'nın çalgılarına?

Siz kovup durun köylüleri
çıplak ve aç yaşasınlar diye
ama korkmuyorlar sizden
oyacaklar gözlerinizi.

Ayıp değil mi hasta ve tutsak kalsın kürtler
her biri, bin parça birbirinden
birlik yok; ikinin arasına girmiyor bir inanç
el-ele vermelisiniz gençler ve aydınlar
köylüler ve bütün işçiler
uyanmalı, birleşmelisiniz
kaplanlar gibi başı yüce
yalan ocağı olmuş bu ağalar ve beyler
oğuşturun gözlerinizi derin uykudan
haykırarak sesleniyoruz otuz yıldır; artık
yeter
kuru gözlerle sizi meydanda gördüğüm.

— **Özgürlük Devrimi, 1954** —
Cigerhun

SAVAŞ İSTEYEN KİM, BARIŞ İSTEYEN KİM?

Yiğit arkadaşlar, güzelim gençler barış ister
Gül, çiçek, gülnaz, ve nesrin barış ister
Su, bereketli toprak, bütün yapılar barış ister
Erdemliler, insancıllar, tümü barış ister
Sevenler, şirin'le zin barış ister
Stalin gibi yoldaşlar barış ister.
Haykıralım kadın - erkek bir ağızdan
Yaşasın Stalin, yaşasın barış!
O, çılgın ve cahil insanlar hep savaş ister
İnançsız, dinsiz, vicdansızlar savaş ister
Cinayet ve yağma sevenler savaş ister
Büyük ağalar, kapitalistler savaş ister
Köleciler, insan düşmanları savaş ister.
Truman gibi kanemiciler savaş ister.
Haykıralım kadın - erkek bir ağızdan
Yaşasın Stalin, yaşasın barış!
Barış, görüşme, kucaklama ve şenlik sağlar
Barış, esenlik, gönül hoşluğu, kazanç sağlar
Barış, düğün - dernek, halay sağlar
Barış, şenlik, müzik, türküler sağlar
Barış, köşk, saray, evler sağlar
Barış, güzelim gençlerin yetişmesini sağlar.

Haykıralım kadın - erkek bir ağızdan
Yaşasın Stalin, yaşasın barış!
Savaş, hep zorbalık, zulüm ve kölecilik getirir
Savaş, kıtlık, yokluk, pahalılık getirir
Savaş, viran eder evleri, yıkık kor duvarları
Savaş, katleder kadın, erkek; sığır ve davarları
Savaş, düşmanlık, bağrış, feryat getirir
Savaş, perişanlık, yoksulluk, naçarlık getirir.
Haykıralım kadın - erkek bir ağızdan
Yaşasın Stalin, yaşasın barış!
Düğün - halay mı, yoksa savaş mı istersiniz?
Bahçe, bostan, bağ mı; yoksa savaş mı istersiniz?
Köy, tahıl - tane, koyun mu; yoksa savaş mı istersiniz?
Bu canavarın ölümünü mü; yoksa savaş mı istersiniz?
Tezelden özgürlüğümüzü mü; yoksa savaş mı istersiniz?
Haykıralım kadın - erkek bir ağızdan
Yaşasın Stalin, yaşasın barış!
Köleci hep böyle kör kalalım ister
Biz boyunduruklu, zavallı, kendisi yüce yaşasın diye

Pahalıya satsın diye kumaş, demir ve
traktörü bize
Servetimizi, toprağımızı, petrolümüzü zorla
alsın diye
O, koyun ve bağlarımızı yesin; biz ona
çobanlık, bağbanlık yapalım diye
Birlik olmazsak eğer, kaptırırız onlara bu
fırsatı.
Haykıralım kadın - erkek bir ağızdan
Yaşasın Stalin, yaşasın barış!

— **Özgürlük Devrimi, 1954** —
Cigerhun

ANGOLALI ÇOCUKLAR

Çocuklar ayaktadır.
Çocuklar
savaşa hazır.
Ayaklarındaki postallar
Angola çocuklarının,
kendilerinden ağır.

Çocuklar gidecek
tırnaklariyle güneşi
söküp çıkarmaya.
Çünkü güneş
yeryüzünde değil,
güneş
yerin altındadır.

A. Kadir

FİLİSTİNLİ ÇOCUKLAR

Hiç kimse
hiçbir şey
veremez onlara.
Hiç kimseden
hiçbir şey
bekledikleri yok.
Kara zeytin
ve arpa tanesi
yedikleri
bu çocukların.
Ve kuru ot.
Ve çürük hurma

Bu çocuklar
yoğuracaklar
kendi hamurlarını
bir gün
kendileri.
Hamur tahtasında
özgürlüğün.

VİETNAMLI ÇOCUK

Bakın bir çocuk yüzü bu
Saçları kapkara
Yeryüzünün en koyu karası.
Vurmuş gözlerine
Dünyamızın o kutsal aydınlığı.
Ne yapsa
Ne yapsa yenemiyor onu
Çağımızın uygar canavarı.
Gülüşü, acı çekmiş insanlarınki gibi
Gülüyor bu erken yaşlanan yüz,
«Acılarımın bedeli zaferimdir» diyor,
Çünkü savaşı için yaşıyor.

Nyerges Andras

■ Proletarya kültürü rasgele bir yerden, birdenbire ortaya çıkmaz, bu konuda uzman olduklarını söyleyen insanların icadı da değildir. Saçma bunlar. Proletarya kültürü insanlığın, kapitalist toplumun, toprak sahipleri ve bürokratlar toplumunun boyunduruğu altında biriktirmiş olduğu bilgilerin tümünün akla uygun gelişimi olmalıdır.

LENİN

■ Bilgiyi sadece özümlemekle kalmamalı, eleştirici biçimde özümlemelisiniz. Aklınızı yararsız bilgi yığınlarıyla karıştırmamalı, günümüzün kültürlü insanına son derece gerekli olan gerçeklerin bilgisiyle zenginleştirmelisiniz.

LENİN

DEVRİM İÇİN MARŞLAR DEDİLER

Uyan, ey zulüm ile ezilen ve kahrolan
Uyan
Uyan artık, bir elinde devrim bayrağı tutan.
Uyan, ey zulüm ile ezilen, kahrolan uyan
Yürü düşmanlarına, ey susamış, aç insan.

GREV

ENTERNASYONAL

Uyan artık uykudan uyan
Uyan esirler dünyası
Zulme karşı hıncımız volkan
Kavgamız ölüm kavgası
Mazi ta kökünden silinsin
Biz başka alem isteriz
Bizi hiçe sayanlar bilsin
Bundan sonra her şey biziz.

Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık

Tanrı, patron, bey, ağa, sultan
Nasıl bizleri kurtarır
Bizleri kurtaracak olan
Kendi kollarımızdır
İsyan ateşini körükle
Zulmü rüzgârlara savur
Kollarının bütün gücüyle
Tavı gelen demire vur

Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlık

Hem fabrikalar, hem de toprak
Her şey emekçinin malı
Tufeyliye tanımayız hak
Her şey emeğin olmalı
Cellatların döktüğü kan
Bir gün onları boğacak
Bu kan denizinin ufkundan
Kızıl bir güneş doğacak

Bu kavga en sonuncu kavgamızdır artık
Enternasyonalle kurtulur insanlar.

İLERİ

Kızıl bayrak dalgalansın saflarımızda
Kenetlenip savaşalım özgürlük için
Düşmanların tehditleri vız gelir bize
Bu ölüm kalım savaşı
Haydi ileri!
Bu ölüm kalım savaşı
Haydi ileri!
Birkaç yoldaş kaybetsek de
Savaşa devam
Onların kanıyla boyandı bayrağımız
Ölenlerin yasını tutacak vakit yok.
Ne sürgünler, ne işkence, ne de zincirler
Söndüremez içimizde yanan ateşi
Kahrolsun zalim, hainler, yoksullar doysun
Bu ölüm kalım savaşı
Haydi ileri!
Kazanalım son kavgayı sussun silahlar
Kurtulunca bütün dünya el ele versin
Tarlaları türkülerle ekip biçelim,
Barış, dostluk ve özgürlük
Bu dünya bizim!

HÜRRİYET MARŞI

Bir elinde kitapları, türküleriyle geldiler
Dalga dalga aydınlık oldular,
Yürüdüler karanlığın üstüne
Meydanları zaptettiler yine.
Beyazıt'ta şehit düşen
Silkinip kalktı kabrinden
Ve elinde bir güneş gibi taşıyıp yarasını
Yıktı şahmeranın mağarasını.
Daha o gün değil, derlenip dürülmesin
bayraklar
Dinleyin, duyduğunuz çakalların ulumasıdır.
Safları sıklaştırın çocuklar,
Bu kavga faşizme karşı, bu kavga hürriyet
kavgasıdır.

ADİLOŞ BEBENİN NİNNİSİ

Ninni adiloş ninni
Uyu uyu da büyü
Doğdun
Üç gün aç tuttuk
Üç gün meme vermedik sana
Adiloş bebem,
Hasta düşmeyesin diye
Saldır şimdi memeye
Saldır da büyü.
Ninni adiloş ninni
Saldır saldır da büyü
Bunlar,
Engerekler ve çıyanlardır
Bunlar,
Aşımıza ekmeğimize
Göz koyanlardır.
Tanı bunları
Tanı du büyü.
Ninni adiloş ninni
Tanı tanı da büyü.
Bu namustur
Künyemize kazınmış
Bu da sabır
Ağulardan süzülmüş

Sarıl bunlara
Sarıl da büyü.
Ninni adiloş ninni
Sarıl sarıl da büyü.

UYAN

Uyan acılı kardeşim
Uyan, daha daha uyan
Dertli perişanım benim
Uyan, daha daha uyan!

Uyan kendine hak iste
Kara bahtını ak iste
Doktor iste, toprak iste
Uyan, daha daha uyan!

Jandarma dövmesin seni
Aç gözünü dinle beni
Hergün biraz daha yeni
Uyan, daha daha uyan!

Ayrılığın kökünü kaz
Tarihine bir destan yaz
Karanlıkta beyaz beyaz
Uyan, daha daha uyan!

Uyanmak sana görodir
Sanma bu söz boş yorodir
Güneş doğmak üzerodir
Uyan, daha daha uyan!

KAVGA

Al kardaşım al eline gürzünü
Vur zalimin zulmüne vur, vur be vur vur
Kendi rahatını kendi elinle
Zor değil be, kendin için kur be kur kur

İşin mi var, damın mı var, hani nen?
Atılan sen, satılan sen, evet sen sen
Asker senden, vergi senden, oy senden
Senden olmayandan hesap sor be sor sor

Yeter be her gelen seni taşladı
Atılan taş kemiğine işledi
Uyan artık senin kavgan başladı
Yapış bir ucundan şuna gir be gir gir

ONBEŞLER İÇİN

Yangınlara, fazla bakan gözler yaşarmaz,
Alnı kızıl yıldızlı baş secdeye varmaz,
Döğüşenler ölenlerin tutmaz yasını.

Yine fakat bir yıldırım zulmeti yırtsa,
Sağır gökün koynundaki çanı haykırtsa,
Anıyoruz göğsünüzün son sayhasını.

Eski cihan, yeni cihan önünde eğil!
Aramızdan birkaç yoldaş ayırmak değil,
Her ne yapsan varacağız emelimize!

Karadeniz... bunu duysun derinliklerin:
O ateşli göğüsleri delen hançerin
Kabzasını alacağız biz elimize!

Nazım Hikmet

16 HAZİRAN

Düş değil bu hayal değil he hey be hey
Yetmiş bin dev işçim kalktı yürüdü
Kokuşmuş düzene sahip çıkanın
Alnının çatına baktı yürüdü

Nasırlı elinde gürz gibi kin!
Güneş tepesinde kızıl bir alın!
Sağır beyinlere ayak sesini
Paslı çivi gibi çaktı yürüdü

Yeter demek için patron kârına
Dev adımlar selâm yazdı yarına
İşbaşından cadde ortalarına
Kükreyen sel gibi aktı yürüdü

Çıplak ayaklısı, yanık döşlüsü
İşten atılmışı, keser dişlisi
Sakatı, hastası, genci, yaşlısı
Evinden dışarı çıktı yürüdü

O barış yerine kavgayı seçen
Alnının terini su diye içen
Kıyıda köşede eline geçen
Demiri iki kat büktü yürüdü.

İŞÇİ HALAYI

Fabrikaya gireriz
İşimizi biliriz
Sınıf savaşı için
Canımızı veririz
Geliyor işçi alayı
Devrimciler çeksin bayrağı
Sermayenin gücünü
Emperyalist zulmünü
Yıkacağız mutlaka
Halk iktidarı günü
Geliyor işçi alayı
Devrimciler çeksin bayrağı
Çalışsın fabrikalar
Sürülsün hep tarlalar
İşçi köylü önünde
Sosyalist bir düzen var
Geliyor işçi alayı
Devrimciler çeksin bayrağı

İŞÇİ YÜRÜYOR BAŞTAN

Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Burjuvanın kafasına vura vura hey
Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Faşistlerin kafasına vura vura hey
İşçi yürüyor baştan
Fabrika dağdan taştan
Galiptir her savaştan
Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Burjuvanın kafasına vura vura hey
Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Faşistlerin kafasına vura vura hey
İşçi köylü elele
Engel boştur bu sele
Amele ırgat köle
Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Burjuvanın kafasına vura vura hey
Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Faşistlerin kafasına vura vura hey
Emekçiyiz güçlüyüz
Kavgada bilinçliyiz
Faşizme hep hınçlıyız
Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Burjuvanın kafasına vura vura hey
Geliyoruz zincirleri kıra kıra hey
Faşistlerin kafasına vura vura hey

16 HAZİRAN

Onaltı haziran yüzbin işçi yürüdü
Onaltı haziran yüzbin işçi yürüdü
Heyyyy...
Onaltı haziran genel direniş
Burjuvaziye, tüm sömürüye
Nasırlı ellerin yumruğu bugün.
Onaltı haziran işçi eylem birliği
Onaltı haziran işçi eylem birliği
Heyyyy
Onaltı haziran genel direniş
Burjuvaziye, tüm sömürüye
Nasırlı ellerin yumruğunu bugün.
Onaltı haziran emperyalizme karşı
Onaltı haziran emperyalizme karşı
Heyyyy...
Onaltı haziran genel direniş
Burjuvaziye, tüm sömürüye
Nasırlı ellerin yumruğunu bugün.

İŞÇİ BİRLİK CEPHESİ

İnsan insan olduğundan
Acıkan karnı doymalıdır
Boş laflarla karın doymaz
Yiyecek ekmek olmalıdır
Marş sol'ki üç
Marş sol'ki üç!
Arkadaş yerini bil,
İşçinin sınıf cephesine gir
Çünkü sen de bir işçisin
İnsan insan olduğundan
Ezmekten, ezilmekten nefret eder
Ne altında köle ister
Ne üstte efendiye boyun eğer
Marş sol'ki üç
Marş sol'ki üç!
Arkadaş yerini bil,
İşçinin sınıf cephesine gir
Çünkü sen de bir işçisin
İşçi işçi olduğundan
Başkası onu kurtaramaz
Çünkü işçileri kurtaracak olan
İşçiden başkası olamaz
Marş sol'ki üç
Marş sol'ki üç!

Arkadaş yerini bil,
İşçinin sınıf cephesine gir
Çünkü sen de bir işçisin

İLERİ İŞÇİLER

İleri işçiler
Yoldaşlar ileri
Kızıl bayrağımız
Sınırlar aşıyor
İleri işçiler
Yoldaşlar ileri
Zafere koşuyor
Kızıl bayrak
Bayrağımız önde yürüyoruz
Bayrağımız önde yürüyoruz
Bayrağımız önde yürüyoruz
Hedef sosyalizm ve hürriyet

HAYAT DENİLEN KAVGAYA GİRDİK

Hayat denilen kavgaya girdik
Çelik adımlarla yürüyoruz
Biz bu karanlık yolun sonunda
Doğacak güneşi bekliyoruz.

Dağları aşıyor bak yakınlaşıyor
Ayla yıldıza hep koşun
Bu bir rüya değil, bu bir hülya değil
Yıldızıdır kurtuluşun

Kara deryalarda bir fenersin
Senin ışığında yürüyoruz
Biz bu karanlık yolun sonunda
Doğacak güneşi bekliyoruz

Fabrikalarda biz, tarlalarda biziz
Biziz hayatı yaratan
Dil farkı bilmeyiz, din farkı bilmeyiz
Sanki doğduk bir anadan

Anamız amele sınıfıdır
Yurdumuz bütün cihandır bizim
Hazırlandık son kanlı kavgaya
Başta bayrağımız Leninizm

Bayrağını yükselt, daha daha yükselt
Yükselt bayrağını yukarı
Bugüne vuralım, yarını kuralım
Kaldıralım sınıfları

Fabrikalarda biz, tarlalarda biziz
Biziz hayatı yaratan
Dil farklı bilmeyiz, din farkı bilmeyiz
Sanki doğduk bir anadan

PARTİZAN

Kıtlıkta ve soğuklarda
Şehirde ve tarlalarda
Lenin'in işaretiyle
Ayaklandı partizan

Beyazların elinde kalan
Son kıyıya varmak için
Dağlardan ve ovalardan
İlerledi partizan

Kan ve can bedelidir bu zafer
Dokuzyüzonyedilerde
Karlarda ve fırtınada
Kurtardılar sovyeti

Beyaz orduyu yenerek
Ezerek atamanları
Bitirdiler
Denizin kıyısında

BİR MAYIS

Günlerin bugün getirdiği, baskı zulüm ve
kandır
Ancak bu böyle gitmez, sömürü devam
etmez
Yepyeni bir hayat gelir bizde ve ülkelerde

Bir mayıs, bir mayıs işçinin emekçinin
bayramı
Devrimin şanlı yolunda ilerleyen halkın
bayramı

Yepyeni bir güneş doğar dağların
doruklarından
nMutlu bir hayat filizlenir kavganın
ufuklarından
Yurdumun mutlu günleri mutlak gelen
gündedir

Bir mayıs bir mayıs işçinin emekçinin
bayramı
Devrim şanlı yolunda ilerleyen halkın
bayramı

Vermeyin insana izin kanması ve susması
için
Hakkını alması için kitleyi bilinçlendirin
Bizlerin ellerindedir gelen ışıklı günler

Gün gelir gün gelir kavgalar kalmaz biter
Devrimin şanlı yolunda bir kâğıt gibi erir
gider

■ Edebiyatın mekanik bir eşitçiliğe, aynı düzeyde tutulmaya, çoğunluğun azınlık üzerindeki egemenliğine herşeyden az elverişli olduğu tartışılmazdır. Bu alanda, kişisel insiyatife, bireysel eğilimlere, düşünce ve hayal gücüne, biçim ve içeriğe mutlaka daha geniş bir yer verilmelidir.

LENİN

■ Marksizmin devrimci proletaryanın ideolojisi olarak taşıdığı tarihi önem, bu ideolojinin burjuva çağının kazandırdığı kültürel değerleri bir yana itmek şöyle dursun, tersine, ikibin yıldan fazla bir geçmişi olan insan kültür ve düşüncesinde değerli olan ne varsa biraraya getirilmesinden ve yeniden gözden geçirilmesinden ileri gelir.

■ Ancak belleğini, insanlığın yarattığı bütün hazinelerle zenginleştirdikten sonra insan komünist olabilir.

■ Bir toplum içinde yaşamak ve ondan bağımsız olmak olanaksızdır. Burjuva yazarının ya da sanatçısının özgürlüğü maskeli bir bağımsızlıktan, para pul bağımlılığından, kokuşmuş bir bağımlılıktan, fahişe bağımlılığından başka birşey değildir.

LENİN

Bibliyografya :

— LENİN, Kültür ve Kültür İhtilâli Üzerine Ser Yayınları, 1969
— LENİN, Proletarya Kültürü, Yar Yayınları, 1976
— ÇETİN YETKİN, Siyasal İktidar Sanata Karşı Bilgi Yayınevi, 1976
— JUDANOV, Edebiyat Müzik ve Felsefe Üzerine, Bora Yayınları, 1977
— FİLİSTİN ŞİİRİ, A. Kadir, Afşar Timuçin, 1974
— Marksizm ve Şiir, Antoloji, Uğrak Kitabevi Yayınları, 1966
— MAYAKOVSKİ, Lenin Destanı, Hür Yayınevi,
— JEAN FREVİLLE, V. İ. Lenin Sanat ve Edebiyat Üzerine, Payel Yayınevi, 1968
— Mustafa Suphi Kavgası ve Şiirleri, 1974
— SABAHATTİN ALİ, Değirmen Dağlar ve Rüzgâr, Varlık Yayınları, 1965
— KEMAL BURKAN, Dersim, Toplum Yayınevi, 1978
— AHMED ARİF, Hasretinden Prangalar Eskittim, Cem Yayınevi, 13. Basım, 1968
— NAZIM HİKMET, Bütün Eserleri, 1967

— TÜRK SOLU, DOĞRULTU, YENİ A ASYALI, YARINA DOĞRU, GELECEK, DİRENİŞ, MİLLİYET SANAT, Devrimci Plaklar, ANT, MİLİTAN, SANATIN EMEĞİ Dergileri.

Düzeltme : Anlam karışıklığına yol açabilecek yanlış dizilmiş kelimelerin aslı şöyledir.

5. sayfa : 8. satırdaki «kazanırlar» kelimesi «kazınırlar», 6. sayfada 11. satırdaki «olanları» kelimesi «alanları», 14. satırdaki «oluşuna» kelimesi «oluşuma» olarak düzeltilecektir.

Desenler Serap AKAY

İÇİNDEKİLER

Öndeyiş Yerine 5

BÖLÜM I

Merhaba Dediler 11
Merhaba Zülfü Livaneli 13
Dert Beni Pir Sultan Abdal 14
Kozanoğlu Karakız Hatun 15
Görünür Dadaloğlu 16
Seçme Sözler 17
Mapusane Türküsü Sabahattin Ali 18
Hapishane Şarkısı III Sabahattin Ali 19
Gurbet Hapishanesi Sabahattin Ali 20
Seçme Sözler 21
Sabahın Sahibi Var Ruhi Su
Bavo Bave Ruhi Su 23
Atasözü - Ruhi Su 24
Bu Kavga Halkın Kavgası Ruhi Su
Kalkın Ayağa Kalkın Ruhi Su 26
Mahsusmahal Ruhi Su 27
Nereye Payidar Çiğdem Talu 28
Direniş Türküsü Çiğdem Talu 29
Kasa Şarkısı Çiğdem Talu 30
Kasa Can Çekişiyor Çiğdem Talu 31
Turan Emeksiz Enver Gökçe 32

Bir Milli Kurtuluş Türküsü Enver Gökçe 34
Hasrettinden Prangalar Eskittim Ahmet Arif 35
Terketmedi Sevdan Beni Ahmed Arif 36
Bir Asker Türküsü 37
Yaratan Bizleri İnsan Yarattı - Ruhi Su 38
Uyanış Nazım Hikmet 39
Akşam Gezintisi Nazım Hikmet 40
Gecenin Saat Biri - Nazım Hikmet 43
Doğum Nazım Hikmet 46
Karıma Mektup Nazım Hikmet 48
Vurulacaktır Aşık Hasan Devrani 51
Devran Açıkgözlerindir Aşık Musa Merdanoğlu 52
Seçme Sözler 53

BÖLÜM II

Türkiye Üzerine Dediler 55
Türkiye'nin Mazlum İşçi ve Köylülerine Mustafa Suphi 57
Seni Düşünüyorum - Nazım Hikmet 58
Sorguda Metin Demirtaş 63
Kavganın Uzağında Metin Demirtaş 65
Dersimi Unutma Nihat Behram 66
"S" Cezaevindekine 68

Hürlüğün Üstüne Sürdüler Beni Arif Damar 69
Kızılırmak'tan Hasan Hüseyin 71
Kızılırmak'tan Hasan Hüseyin 73
Kızılırmak'tan Hasan Hüseyin 74
1 Aralık Mehmet Salih 76
İsimsiz Şiir - Hasan İzzettin Dinamo 77
Hasan İzzetin Dinamo 77
Ne Zor Şeymiş Sabahattin Ali 79
İsimsiz Şiir Ahmet Arif 81
Ahmet Arif 81
Memleketim Nazım Hikmet 87
Büyük Taarruz Nazım Hikmet 88
Kadınlarımız Nazım Hikmet 89
Şeyh Bedrettin Destanından Nazım Hikmet 92
Açların Gözbebekleri Nazım Hikmet 94
Yapıyla Yapıcılar Nazım Hikmet 98
İsimsiz Şiir Mehmet Salih 100
İsimsiz Şiir Ahmed Arif 101
İsimsiz Şiir Mehmet Salih 102

BÖLÜM III

Devrime Kan Verenler İçin Dediler 103
1921 Kânunisani 28 Nazım Hikmet 105
Devrim İçin Her Zaman Ölecekler Bulunur İ. Kaypakkaya 106

Ölen Yoldaşlar için İbrahim Kaypakkaya 106
İsimsiz Şiir Ataol Behramoğlu 107
İsimsiz Şiir A. Kadir 107
Seçme Sözler ... 108
Sakko İle Vansetti Önsöz Nazım Hikmet 109
Hikaye Nazım Hikmet 110
Kıssadan Hisse Nazım Hikmet 112
Seçme Sözler ... 113
İşkencede Ölen Yoldaş İçin Nihat Behram 114
Gidenlere Metin Demirtaş 115
Che Guevara Metin Demirtaş 116
Seçme Sözler 118
Mezar Taşı Yazıtları 119
Ho Si Minh 122
6 Mayıs 3 Darağacı Aşık Zamani 123
Stalin Yoldaşa Ağıt - Ciğerhun 126
Şehitlerimiz 128
Devrimcinin Türküsü Kemal Burkay 129
Ernesto Che Guevara Kemal Burkay 131
Kumandan Guevara Nicholas Guillen 133
Kızgın Güneş Necati Er 134
Göç - Necati Er 136
Gökhan'ın Anısına Yavuz Garip 138

BÖLÜM IV

1 Mayıs İçin Dediler 141
Mustafa Suphi Yoldaş'ın Hitabı 143
Tanısız Ölü Mehmet Karabulut 147
1971 Mayıs 148
Bir Mayıs Kemal Özer 149
Seçme Sözler 150
1 Mayıs 1977 151
1 Mayıs Nizam Sucu 153
Devrime Giden Yol 154
Seçme Sözler 155
1 Mayısa Doğru Halil Korkmaz 156

BÖLÜM V

Özgürlük İçin Dediler 159
Özgürlük Ozan Telli 161
Seçme Sözler 170
Duy Bu Yağmurun Çanlarını Sevgilim - Ahmet Erhan 171
Özgürlük Yaşar Mirac 174
Halkın Özgürlüğü Fatma Tukan 177

BÖLÜM VI

Lenin İçin Dediler 181
Lenin Destanından Mayakovski 183
Proletarya Kültürü V. İ. Lenin 180
Yüreğin Yasası Aleksandr Bezimenski 193

BÖLÜM VII

Dünya Halkları İçin Dediler 195
Kısa Bir Konuşma Yılmaz Güney 197
İsimsiz Şiir Sandor Petöfi 198
Salozun Mavalı P. Weiss 199
Seçme Sözler 200
Grev Guillevic 201
Partizanlar Maurice Druon 202
İsimsiz Şiir Abdülvahap El-Beyati 204
Durduramayacaklar Halkın Coşkun Akan Selini Bertolt Brecht 205
Örgüt Çalışmasına Övgü Bertolt Brecht 206
General Senin Şu Tankın Güçlü Bir Araç Bertolt Brecht 207
Şili Yüreğimde Alberti 209
İspanyadaki gibi Rafael Alberti 210
İspanya'da Direniş Reyhan Şuben 211
Seçme Sözler 213
Komünistlere Bir Çift Söz Nazım Hikmet 214
Kaldırmadıkça Başlarımızı Bertolt Brecht 215
Başına Ne Hal Geleceğini Bilmeden - Ciğerhun 216
Savaş İsteyen Kim Ciğerhun 218
Angolalı Çocuklar A. Kadir 221

Filistinli Çocuklar A. Kadir 222
Vietnamlı Çocuk Nyerges Andras 223
Seçme Sözler 224

BÖLÜM VIII

Devrim için Marşlar Dediler 225
Enternasyonal 227
İleri 229
Hürriyet Marşı 230
Adiloş Bebenin Ninnisi 231
Uyan 232
Kavga ... 233
Onbeşler İçin 234
16 Haziran 235
İşçi Halayı 236
İşçi Yürüyor Baştan 237
16 Haziran 238
İşçi Birlik Cephesi 239
İleri İşçiler 240
Hayat Denilen Kavgaya Girdik 241
Partizan 242
1 Mayıs 243

Biz sosyalistler, bu ikiyüzlülüğün ma
kesini çekip alıyoruz işte, yırtıp atıy
ınız sahte bayrakları. Sınıflar dışında bir
sanat ve edebiyat yaratmak için değil,
ama hür olduğu iddia edilen, gerçek-
teyse burjuvaziye bağımlı olan ikiyüzlü
bir edebiyatın karşısına gerçekten hür
ve proletaryaya açıkça bağımlı bir ede
biyatı yaratıp çıkarmak için.

V. I. LENİN

30 TL